

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona. Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.	Megjelenik minden vasárnap.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.
--	--------------------------------	--

Fogolyörizet és fogolykiséret.

Irta: *Argus.*

A csendőrijárőr gyakran kerül abba a helyzetbe, hogy bosszú és fárasztó szolgálat után, valamely bűncselekmény tetteseit elfogván, csak másnap adhatja át az illetékes batóságnak, mert annak kikérdezése és a tényvázlat elkészítése az az napi idejét teljesen lefoglalja.

Az is sokszor előfordul, hogy az elfogott tettes ellen, még az átadás előtt, oly bűncselekmény miatt emeltek panasz, a melynek kiderítésénél a tettesre szükség van, ha másért nem, a személyazonosság megállapítása végett. Sőt egyszer-mászor olyan eset is előadja magát, hogy ugyanezen célból a tettest, valamely kir. ügyészségtől kell kikérni a nyomozó járőrnek, mert az egy más eset miatt ott már előbből vizsgálat alatt tartatik.

Az elmondott esetek sok részében a nyomozó járőr kötelessége aztán, hogy a nappali fárasztó nyomozás után éjjel fogolyörizetet teljesítsen, még pedig súlyosabb természetű bűncselekménnyel terhelteknél vagy raffináltabb gonosztevőknél, fokozottabb éberséggel.

Azért mondom «fokozottabb éberséggel», — mert, bár minden fogolyörizet fokozott éberséget követel, de fokozottabbat követelnek a kóborzigányok és a csavargásban élő büntetettek stb., a kik csak hogy a bíróságnak való átadásától és az esetleg rájuk várható hosszabb tartamu szabadságvesztésbüntetéstől meneküljenek, előre látható, hogy szökést kísérelnek meg, s ha lehet meg is szöknek; vagy, a mi ezeknél ugyan ritkán fordul elő, más — ugynevezett jobbérzésű — egyéneknél azonban elég gyakori eset — öngyilkosságot kísérelnek meg vagy követnek el, ha a járőr abban a reményben, hogy jól zárható fogda áll rendelkezésre, vagy hogy a megbilincselést kifogástalan alaposzággal végezte, több-kevesebb kényelmet enged meg magának s a köteles éber felügyeletet nem teljesíti.

Akármelyik eset is fordul elő az említettek közül, a mulasztással terhelt járőr felelősségre vonása elkerülhetetlen. Az öngyilkossági esetenél, tekintettel arra, hogy az ennél való esetleges mulasztás, csak fegelmi kibégást képez, csekélyebb fegyelmi fenyítés vár a csendőrrre, sőt az esetleg fenforgó euyhitő körülmények figyelembevételre és mérlegelésre mellett, mulasztása szigorú megdorgulással és kioktatással is elintézhető.

Ugyancsak fegyelmi fenyítéssel toroltatik meg a mulasztás, ha előzetes őrizet alatt álló egyén, vagy csak vétséggel terhelt fogoly szökik meg.

Másként áll azonban az eset büntetettel terhelt és már elfogott egyének megszököttesénél. Az ezen mulasztással terhelt csendőr multhatatlanul badtörvényszéki vizsgálat alá kerül, és, ha mulasztása okául valamely olyan természetű betegség vagy ellenállhatatlan, illetve leküzdhetetlen kényszer nem nyer beigazolást, a mi orvosi véleménynyel való beigazolás után, neki beszámítást kizáró oknak vehető: — hadtörvényszékieleg el is ítéltetik; mert ezen mulasztás büntetett képez. Már pedig — azt hiszem — nincs egyetlen csendőregyén sem, a ki ezt elkerülni nem igyekeznék.

Igaz ugyan, hogy ilyen eset már csak ritkán fordul elő, de ez nem menti fel a csendőrt a kötelességszerű szigorú őrködés alól, mert neki, úgy a testület, mint a saját érdekében arra kell törekedni, hogy egyáltalán elő ne forduljon.

Hogy a fogolyörizetnél és kiséretnél miféle óvintézkedéseket kell tenni, az a csendőrségi II. szolgálati utasítás 69—80. §§-aiban bőven körvonalozva van. Ezeknek újabb előadásába, illetve magyarázatásába nem is bocsátkozom. Én csak arra, a gyakorlat által is helyesnek talált és a hasonló szolgálatokban való alkalmazásánál is mindenkor bevált körülményekre akarok jelen cikkemben rámutatni, hogy — az őrizet vagy kiséret alól való fogolyszököttesét elkerülendő — az ott leirtakon kívül, miket tartson még minden egyes csendőr szem előtt eme szolgálataiban.

Fogolyörizetet tudnillik többféleképen lehet teljesíteni.

Utasításunk megengedi, hogy ott, a hol jól elzárható, erősfalu fogda áll, az őrzött fogoly oda elzárható. Azt is megengedi, hogy ha több és veszélyesebb foglyot őriz a csendőrijárőr, a községi előjáróságtól katonaviselt és megbízható polgári egyéneket kérhet segítségül. De mert a felelősség mindezen esetekben is a csendőrijárőrt terheli, kötelességévé teszi, hogy megfelelő időközönként úgy a fogda biztonságáról, mint a polgári segítséggel taljesített őrizet helyességéről meggyőződnie tartozik.

Az eddigi tapasztalatokból kifolyólag azonban leghelyesebbnek és legbiztosabbnak látszik, ha a csendőrijárőr maga személyesen őrizi a foglyot akkor is, ha

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsó, finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bazi hangszertész-utója. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képek, a jég-nyékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

akármilyen jól zárható és erős falu fogdába tehetné vagy bármily megbízható polgári segélyt kaphatna is. Legbiztosabb ez azért, mert a lakat, a zár és a kőfal sohasem nyújthat teljes bizonyosságot afelől, hogy az oda elzárta fogoly meg ne szökhessen. Hivatásos betörők és kőborzигányok előtt csak pillanatok kérdése ilyen helyről megszabadulni. Hiszen még az egyébként szigorú felügyelet alatt álló bírósági és ügyészségi fogházakból is történnek szökések, bár hogyne szökhetnék meg a fogoly egy, csak vályogból, vagy ha téglából is, de kevésbé jól épített községi vagy városi fogdából, ha a csendőr az esti elzárástól reggelig feléje se néz, vagy csak bizonytalan időközökben egyszerű-kétszer tekinti meg?

De ha a szökés nem is sikerülne neki, vagy egyáltalán szökni nem is akarna, még az is kellemetlenséget okoz a csendőrnek, ha a fogoly, az időközönként való megtekintés daczára, öngyilkosságot kísérel meg.

Leghelyesebb tehát, ha a csendőrrjárőr akár az általa elfogott akár a másként reábizott fogoly őrizetét teljesíti, előre is egy jól zárható helyiségről gondoskodik, és mikor a fogolyőrizet kezdetét veszi, rendeltessen magához egy községi rendőrt vagy más megbízható bizalmi egyént s aztán az ajtót belőlről elzárja, a kulcsot magához veszi, a foglyot vagy foglyokat megbilincselve a földre lefekteti s a járőr egyik tagja éjszél, a másik tagja pedig éjféltől reggelig folyton ébren van és úgy őrzi foglyait.

Igaz ugyan, hogy ez nagyon unalmas dolog, és unalmaságánál fogva, különösen a már előbb kimerült csendőrnél fárasztó is. De ha a szolgálat és a csendőr saját érdeke is megköveteli, nem szabad visszariadni semmiféle nehézségtől. Különben is módjában van a csendőrnek eme unalmas óráknak szórakozás által való megrövidítéséről gondoskodni, ha attól tart, hogy előző fáradságos szolgálata következtében kimerülve elaludnék. Például, ha a tényvázlat még nincs készen és annak elkészítésére képesnek érzi magát fogjon hozzá, szerkesztsze meg előbb a fogalmazványt, aztán tisztázza le. Míg ezt elvégzi, bizonyára eljő a felváltás ideje. A másodcsendőr pedig, a kinek ekként már nem volna munkája, másolja le magának a fogalmazványt, így nemcsak ébren maradhat, de egyidejűleg az írásban és fogalmazvány szerkesztésében is gyakorolhatja magát.

Ha pedig ezzel nem foglalkozhatnának, kerítsenek maguknak valamiféle olvasmányt, birlapot, regényt, ha más nem akadna, egy nagyobb naptár is megfelel s ennek olvasgatásával, vagy számtani feladványok megfejtésével s ha ezt megunják, sétálással igyekezzenek rövidebbé és szórakoztatóbbá tenni az időt.

Attól azonban óvakodják minden csendőr, hogy abban a reményben, hogy az ajtó el van zárva, a fogoly meg van bilincselve s így meg nem szökhetik — ha csak félkönyökre is lefeküdjék. A kifáradt csendőr, ha csak

kezére támasztja is a fejét, vagy ha pihenés céljából csak leül is, úgy elalszik, hogy a fogoly, a kit sorsa és a szabadulási vágy ébren tart, az ablakon keresztül is elbagyhatja a szobát a nélkül, hogy ezt ő észrevoné. Sok csendőr adta meg már ennek a jó reménynek az árát.

Ha pedig a fogoly természeti szükségét végezni szándékozván, kikéredzkedik, sohasé kísérelje egy csendőr egyedül. Ilyen esetben ha csak egy fogoly őriztetik, az az ébren levő csendőr járőrtársát költse fel s azzal együttesen kísérelje ki a foglyot. Ha pedig több fogoly van őrizetük alatt, akkor járőrtársán kívül a bizalmi egyént is költse fel, s míg egyikük a bizalmi egyén közreműködése mellett, a foglyokat — de csak egyenként és mindig meghilincselve — kikiséri, addig a másik, a távozók után az ajtót mindig bezárva a bentmaradt foglyokat felügyeli.

Az árnyékszékhez való kíséréshez lehetőleg lámpát is vitessen a csendőr a bizalmi egyénnel; sohasé engedje meg, hogy a fogoly az árnyékszék ajtaját behuzza vagy bezárja maga után. Mert ha onnan való megszökése határozottan ki is van zárva de az öngyilkosság még ott is elkövethető.

A fogolyőrizetnél, bizalmi egyén alkalmazása, a fentebb említett közreműködésén kívül még azért is szükséges, hogy a fogoly és a járőr között törtéteknek mindig legyen szemtanuja és valótlán bántalmazási vagy más kényszerítési panaszok esetén, a járőr helyes eljárását és a panasz valótlanságát, mint teljesen érdektelen fél, bizonyíthassa.

(Vége köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A kitartó nyomozás eredménye.

Írta: Hajzer János csendőrőrmester.

1908. évi április hó 22-én a kora reggeli órákban sebes-vágtatásban érkező kocsai állott meg a nemesócsai óra laktanyája előtt. A kocsiról leszállt egyén lelken-dezve adta elő, hogy gazdája Grotter Dávid nagykeszű kereskedő üzletét az éj folyamán ismeretlen tettesek feltörték s abból nagy mennyiségű bolti cikket, dobány árut és pénzt elloptak. Egyedül lévén otthon, azonnal felszereltem és a délelőtt hét órára bevonulandó járőr elé bejuttattam, a kit már az őrsállomás és a szomszédos N. község közötti útvonalon véltem előtalálhatni.

Ugy is történt. A járőr mindkét tagjával az eset színhelyére mentem, a hol a károkat fajveszélés közben, a község jómódu és békés természetű lakosságát pedig a helyszínen csoportosulva, az esetet főlhaborodással tárgyalgatva találtam.

A legnagyobb alaposággal megejtett helyszíni szemle alkalmával megállapítottuk, hogy a tettesek az utozó felől kifeszített ablakon át jutottak be a boltba, onnan azonban már a belülről bezárt ajtó mindkét szárnyának kitérése után jutottak ki, minthogy a zsákokba szedett mintegy 300 korona értékű loptott tárgyakat a kicsiny ablakon ki nem hozhatták. A betörők kilétére azonban

A legjobb órák,

legszolgáltatabb ékszeretek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Sétahajózás a Dunán.

H. jókirándulás Budafokra.

Török vendégek látogatása,

csak annyit lehetett következtetni, hogy legalább is ketten lehettek és szokásos büntetettek voltak s hogy munkájuk igen zavartalan lehetett, mert még arra is ráérték, hogy tettük közben a bolt közepére piszkoljanak.

Feltűnt, hogy betörés éjjelen a soros éjjeli őrökéért éppen a káros kocsisa és szomszédja teljesítette a községen.

A déli 12 óráig helyben folytatott nyomozás: a káros, az éjjeli őrök, szomszédok, cselédek stb. kikérdezése semminemű eredményre nem vezetett, mert közülök az esetre nézve egy sem tudott felvilágosítást adni. Arról azonban már a helyszíni szemle alkalmával meggyőződtem, hogy a betörést nem a körletembeli s nem a helyi viszonyokkal ismerősök követték el, a mennyeiben körletemben hasonló betöréssel foglalkozók nem laktak; helyi viszonyokkal ismerősök pedig azért nem, mert azok a kereskedő egyik külön fiókjában elhelyezett papír pénzét sem hagyták volna ott.

Legelső gyanú a Komárom-érsekújvári vasut-építésnél dolgozó s nagyobbára kétes egzisztenciájú földmunkásokra irányult; ugyanezért a községtől ez irányban fekvő dunaparti árkos bokros tereprezés átkutatásához fogtunk, arra számítva, hogy ott a lopott dolgokon vagy osztoztak, vagy a sötétben azok mineműsége iránt érdeklődtek s e közben valami nyomra vezető tárgyat visszahagytak. Eme feltevésben nem is csalatkoztam, mert már délután fél két óraker egyik árok bokros helyén a boltból ellopott több üres és különféle dobozt s narancsbéjat találtunk.

Most már ismervén a tettesek menekülési irányát, Aranyos dunamenti községig gyorsan nyomultunk előre. Miután a községben semmi érdemleges nyomra vezető adatot nem kaptunk, a dunai molnároknál érdeklődtünk, ha nem-e keltek ott át csónakon a győri oldalra; egyben az ottani füzest kutattuk át. A füzesben ismét a tettesek nyomára akadunk, hol pihenőt tartottak s a lopott tárgyak közül egy darab gyermekharisnyát, egy selmeczi pipát és egy dohányzacskót találtunk elejtve. Ekkor délután fél öt óra lévén, távirati megkeresést intéztem a komáromi őrsőz és rendőrséghez, kérve az arra menekült tettesek kézrekerítése iránti segélykezésüket. Mintán tudtam, hogy Aranyostól Komáromig a Dunán át nem kelhetek, előfogatót rendeltem a Komárom mellett épülőben levő vasutig. Ott minden barakkot átkutattunk, minden gyanúsak látszó munkást kikérdeztünk, míg végre is éji három óraker teljesen kimerülve, eredmény nélkül tértünk pihenőre egy dunaparti gátörházba.

Reggel hat óraker a komáromi őrs és rendőrség segítségével ismét nyomozásba fogtunk, de a tetteseket kézrekeríteni három napi nyomozás után sem sikerült. Bevontunk tehát őrsünkre s én megtettem a szükséges jelentéseket s a nyomozásra megkerestem az összes megyebeli őrsöket.

Ezen betörési eset foglalta le azután minden időnket; napról-napra szolgálatban állottunk s csak a folyó ügyek elintézése végett tértem néha haza. Tömérdek gyanús egyént vettünk őrizetbe, kiket azonban alibjük igazolása után vagy szabadon kellett bocsájtanunk, vagy csak mint a közbiztonságra veszélyes egyéneket a közigazgatási hatóságnak lehetett átadnunk.

Már-már reményemet kezdettem veszíteni, midőn május hó 2 án Győrben arról értesültem, hogy április

hó végén hasonló módon törtek be egy ottani külvárosi kereskedő üzletébe s hogy onnan is hasonló árucikkeket loptak el. Azonnal vonatra ültünk s Győrbe utaztunk. Az ottani betörés színhelyét megsejmelve a betörés módjából s egyéb jelekből azonnal tudtam, hogy ott is az N.-ben járt betörők működtek.

Miután a győri rendőrség beható nyomozása után nem reméltem a városban eredményhez jutni, az ottani járás közigazgatási hatóságánál történt jelentkezés után a környéken kezdtünk nyomozni. Nyomozásunk harmadik napján A. község határában a vasuti töltésen járt P. L. vasuti őrtől arról értesültünk, hogy ő aznap, a kora reggeli órákban, egy fiatal szürkeruhás legényt látott a lakásától nem messze levő utról a szántóföldeken álló szalmakazalhoz menni. Látta azt is, hogy hátán vagy zsákot, vagy batyut cipelt. Mikor látta, hogy figyeli őt, a kazaltól nem messze levő kis akáczerdőben tűnt el.

Habár az előadottak nem sok eredménnyel kecsegtettek, mégis az erdő felé vettük utunkat s mikor ott semmi különösöt nem észleltünk, térti utunkban a szalmakazalt vettük szemügyre. Rövid vizsgálódás után a különben csavargók tanyázó helyének látszó kazal tövében az egyik szalmarakást frissen felbolygatottnak vettem észre s mikor arról egy nyalábnnyit leemeltem, alatta egy zsákot s abban különféle bolti cikket találtam. Örömről határtalan volt. Éreztem, hogy a tettes nyomában vagyunk. Következett a természetes eljárás. A leemelt szalmát vissza helyeztük s a kazal egyik rejtettebb helyén lesállást foglaltunk. Éjjel 11 óráig mindketten s azután fölválva figyeltünk. Hajnali 4—5 óra tájban figyelmeztetett K. csendőr járőrtársam, hogy valaki a földeken keresztül a kazalhoz közelít. Jött a tettes s nem tekintve sem jobbra, sem balra, egyenesen a kazal felé tartott. Oda érve lefordította a zsákról a szalmát s készült a zsákot kiemelni. Előléptünk s látunkra megijedve mozdulatlanul várta be, míg hozzá ugrottunk. Kérdésekre azonnal beismerte, hogy a zsákot ő hozta oda, hogy annak tartalma a győri betörésekből ered s hogy azt egy, az éj folyamán szerzett barátjához készült bevinni Győrbe. Beismerte hogy a nagykeszű és a győri betörést is ketten, egy előtte csak Pista néven s csak rövid ideje ismert csavargóval követték el. Előadta továbbá, hogy N.-ben a község pénztárát akarták feltörni, az azonban nem sikerülvén, G. üzletébe törtek be. Az ellopott holmin a község határában osztoztak meg s a dunaparti füzesbe rejtőzve mentek Komáromig. Ott egy Győr felé induló teher vonatra kapaszkodtak fel, azon mentek Győrig, hol a lopott tárgyakat S. I. kocsisnak és nejének adták el, kikkel megegyeztek, hogy majd még többet is hoznak nekik. A lopott tárgyakért kapott pénzből egész éjjel Győr egyik külvárosi kocsimájában mulattak s másnap a városon kívül elterülő buzaföldek között egy árokban tartózkodtak. Ugyanazon nap éjjelen törtek be S. I. győri lakos üzletébe s miután az onnan lopott tárgyakon a városon kívül megosztottak, Pista nevű társa tőle elválva ismeretlen irányban távozott, ő pedig a neki jutott tárgyakkal a város környékén rejtőzött, mert a győri orgadához — félve az elfogatótól — bemenni nem mert; később azonban mégis sikerült hozzá bejutni s vele a holmik árára nézve megegyezni és éppen be akarta szállítani hozzá a lopott holmikát, mikor elfogtuk.

Megállapítottuk azután, hogy az elfogott Koszta Jenő

Ha fáj a feje

ne tévovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakaesabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Kirándulás a Danubius hajógyárba.

Megérkezés az újpesti hajóállomásra.

Török vendégek látogatása

nevű betörő 29 éves, nagyváradai illetőségű czimfestő, hogy már három évet töltött fegyházban s hogy hason cselekményért fél év óta körözve van.

S. I. győri lakos kocsis lakásán házkutatást tartva, az N.-ben elkövetett betörésből származó tárgyak nagyobb részét ott, de sokat már a szomszédoknak eladogatva, azoknál találtak fel; hosszas utánjárásra mind összeszedték s a tettesrel és orgazdával együtt május hó 6-án a győri kir. ügyészségnek átadtuk.

Hiányzott azonban még a fő tettes, ki szokásos betörőnek bizonyult s kinek egy újabb kirándulásától tartottam.

Alapos megfontolás után elhatároztam, hogy megkeresem a dunántúli fegyház igazgatóságait, hogy nem-e volt valamelyikben oly „Pista” nevű többször büntetett egyén letartóztatva, a kire a már elfogott társától kapott személyleírás ráillenek. Többek között érkezett Sopronból is válaszirat egy Zsoldos István nevű fegyenczről, kire a válaszirathoz csatolt törzskönyvi lapban foglalt iratok s az ahhoz visszakérőleg mellékelt arckép szerint a személyleírás teljesen ráillett. Nevezett a törzskönyvi lap szerint már kilencz évet töltött különböző fegyházakban betörésért s a soproni fegyházból három évi fegyházbüntetése kitöltése után 1907. évi december havában szabadult ki.

Nevezett tótkeresztúri illetőségűnek lévén feltüntetve, mihelyt megállapítottam az illetékes őrsét, azonnal táviratot menesztettem oda, hogy Zsoldos Istvánt feltalálás esetén vegyék őrizetbe s arról azonnal táviratilag értesítsenek.

Másnap — május 22-én — az esteli órákban már nálam volt a távirati válasz, hogy Zsoldos őrizet alatt van. Ch. próbacsendőrrel azonnal utra keltünk s 23-án reggel már Beled sopronmegyei őrsön voltunk.

Itt már nem sok dolgnak volt. Rövid tagadás után a betöréseket beismerte, csak a sok helyen széthagyott bűnjelek összeszedése — a mely visszanyult Győrre — járt némi nehézséggel.

Valamennyi még megkerithető bűnjelt biztosítva, a győri őrsre vonultunk be, hogy ott a tényvázlatot és a bűnjelekről szóló jegyzékeket elkészítsem. Éjjel tájon jött be a laktanyába P. főhadnagy szakasziparancsnok ur, ki jelentésemet véve megjegyezte, hogy a győri őrs körletében levő Abda községben is követtek el április elején betöréseket. Kérészemre betekintést engedett a nyomozati ügyek között nyilvántartott iratokba, melyeket átolvastva határozottan jelenttem, hogy az Abdán elkövetett betörések tettese az általunk elfogott Zsoldos István s hogy ezen esetekre szintén kiterjeszkedem. Nem is zártam le a tényvázlatot a már kiderített esetek tárgyalása után, hanem a következő reggel, az ujonnan felmerült két betörésre vonatkozólag Zsoldost kérdőre vontam s minden kerülgetés nélkül ráfogtam, hogy az Abdán április öt- és hatodikán éjjelen H. és B. kereskedők boltjait is ők törték fel. Nem csalódtam; rövid tagadás után mindkét betörést s a bűnjelek hollétét is beismerte.

A közel 1400 korona értékű ellopott bolti cikkek nagyobbbrészt megkerülvén, azok a tettesrel együtt a győri kir. ügyészségnek adattak át s velük együtt több jobbmódu egyén került mint orgazda a vádlottak padjára s mindannyian elvették méltó büntetésüket.

Tárgyilagosan igyekeztem esetelni egy eleinte sikertelennek látszó nyomozás befolyását.

A mint az elmondottakból láthatjuk, kitartással és igyekezettel számos oly esetet deríthetünk ki, a mely különben a kiderítetlen bűnügyek nyilvántartásába kerülne.

Munkálkodjunk kitartással, ambícióval; oktassuk a gyakorlati példaadással bizditsuk és befolyásoljuk fiatalabb bajtársainkat, mert csak így tartjuk meg a nagyközönség belénk, illetve testületünkbe vetett bizalmát, lépten-nyomon tapasztalható tisztelétét és szeretetét, ha erüvedetlen szorgalommal igyekezünk megtisztítani a tisztas társadalmat az általuk becsületes munkával szerzett javak rablóiától s az életüket és testi épségüket veszélyeztető elemektől.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

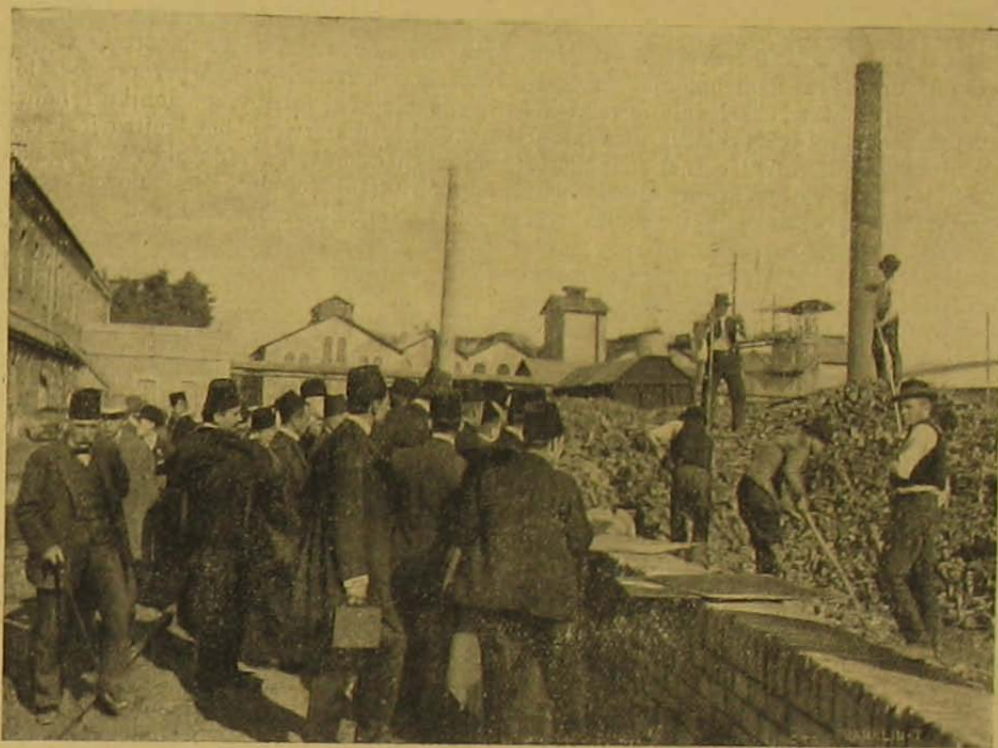
A sas.

A római caesarok korától kezdve, a kik hatalmi jelvényükként használták a főistennek, Jupiternek szentelt sasmadár alakját, a sas heraldikai jelentősége mindenkor elsőrangú helyet biztosított a fejedelmi szárnynak még a vadászvilág körében is. Annyira fejedelmi szárnyas maradt ő aztán a középkoron át is mind e mai napig, hogy a leghatalmasabb uralkodó dinasztiák a sast, mint a császárság jelvényét, címérdíszként mind e mai napig megtartották; e tekintetben elég, ha ráutalok a német-római császársághól kialakult két középeurópai császárságra, úgymint: az osztrákokéra és a németekére, az oroszra s a Napoleon el nem homályosítható császári sasára. A sasok ókori tekintélyéről és jelentőségéről kötetekre valótl olvashatunk a régi kor görög és római klasszikus íróinál; ám az iskola padjából sokkalta ismeretesebb dolgok ezek, semhogy a saszárnyasok ókori jelentőségét külön kellene részleteznünk; viszont sokkalta kevésbé ismeretes a sas a középkorból, ezért tehát lássuk a hogyan a középkor „Brehm-je: Albertus Magnus, a nagy természettudós kimerítő részletességgel megemlékezik róla.

Albertus Magnus 21 kötetes érdekes régi természetrajzi munkáját a XIII. században írta; művének eredeti kéziratát Köln városa őrzi; nyomtatásban a mű elsőbbben 1555-ben jelent meg Cyriaco Jakobi nyomdájában a Rajna melletti Frankfurtban. A 21 kötetre rugó tekintélyes állattani és természettudományi munka megírója 1193-ban született s meghalt 1280-ban; tehát elég szép kort ért el. Nagy munkájában a sasról körülbelül a következőket írja:

Az Aquila az összes szárnyasok királya, tollazatában sötétszínű, a mi aztán élemedettebb korában fakulni kezd. Lábai sárgák, hegyes karmokkal fölfegyverezve; csőre szürkés; széles szárnyain a tollak keskenyek, kissé befelé hajlók. Magasan repül és rendkívül éles szemű, úgy hogy szempillantás nélkül tekinthet a fonyló napba. Tüzes, sárga szemének fénye a topázéra emlékeztet, míg sötét pillaszőrök által árnyalt szembogara inkább a zafirkó tüzébe hasonlítható. A fogságban megszelidült és a beidomított sas sokkalta ügyesebben vadászat a nyúlra, mint akár az ember, akár pedig a vadászbé. Hogy a sas sokat fürdene a vizekben, a mint azt róla Joras és Adeljnus régebben írták, nem tartom valószínűnek. Már magas röptével is felülmulja a föld összes ismert szárnyas-

A mindennapi kenyérből fontosabb a háziasszonynak a jó kávé. — Jó, izlatos, zamatos, erős és színdua kávét csakis a lehet főzni. A „Valódi PATRIA pótkávé” a legjobb nyersterményekből a leggondosabban készült s előnye, hogy igen kiadós, nem savanyodik meg, így a főzet igen édes, tehát megtakarítás érhető el a cukornál. Bevásárlásánál csakis az igaz színmagyar „Valódi PATRIA Pótkávé” kérje, mely minden üzletben kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

Török vendégek látogatása. — A hatvani cukorgyárban.

feléit; értetű tehát, ha onnan a magasból, valamennyi fölött uralkodni képes. Rendkívüli ingerlékeny, mérges természetű, a miben aztán a többi ragadozó is igyekszik őt utánozni. Általában Európában batfélé sas ismerünk. A legkiválóbb köztük az Aquila Herodius; nemes alakjának ábrázolásával lépten-nyomon találkozhatunk. A Herodius után legkiválóbb sasfaj az Aquila heros, a mely főként vadlúdra és hattyúra vadászik. A harmadik sas legörömelebb az erdő csonka törzseire, a tőkésre száll. Zsákmányát az apróbb szárnyaevilág szolgáltatja, ámde azért vadlúdra, és még a vadkacára is rácsap. Tollazata szürkés. A negyedik sasféle kizárólag ballal táplálkozik; tollazata pettyes; nagyobb tollai felváltva feketék és fehérek; nyakán és hátán is feketén foltozott; lábainak alkata némileg emlékeztet az úszóbartyás vadlúdera. Legörömelebb a vízpartmenti fákon tanyázik, a honnan éles szemmel lesi a zsákmányt. Az ötödik sasfaj az előbbieknél sokkaltá kisebb alkatú; zsákmányát rendszerint a magasból lepottyantja a földre, hogy az így összezúzódjon a szilárd módon könnyebben fellakmározhassa. Tollazata tarka-pettyes. A hatodik sas ugyancsak furcsa speczies; többnyire a magas Alpok hegyvidékein tanyázik; tollazata fehér. Főtápláléka a nyúl, fiatal róka, de azért rácsap az ebrre és a malacra is; időnként a balat sem kiméli, sőt a balak kedvéért örömelebb elidőzik a hegyi vizek táján is. Mind a balsas-speczies megögyezik abban, hogy szerfölött puba, meleg fészket rak fia számára; a bol állathörböz bozzájuthat, legörömelebb azzal aljasza aztán fészket. Az, a mit Plinius ír a sasokról, hogy tojáaaikat rókabőrbe göngyölgetik s a kiköltést a nap melegére bízzák, mesebeszéd; viszont igaza van abban Pliniusnak, hogy a fiaikat nevelő sasok fészkeben a

vadkacsák, vadludak és nyulak szúzainak csontmaradványaira akadhatunk.

A középkor idején tehát ez volt az egész, a mit az állattan és a vadászvilág a sasokról följegyezni tudott; ám azért Albertus Magnus 700 esztendő följegyzéseiből ráismerhetünk a mai sasokra is! Európa egyéb államaiban időnként megforduló sasok elősorolását mellőzve, hazánkban a sasokat ma a következő fajták képviselik: a közváli sas, a parlagi vagy pusztai sas, a külföldi császár- vagy király-sas-a; a nagy berki sas, a kis berki sas, a réti sas, a törpe sas, a csikoltfarkú sas. Ezek volnának a hazánkban ismertebb Aquilidák.

A valódi sasokat, az Aquilidákat egyéb sasrokonzattól szembeötlően elsőben is a csüd fogja megkülönböztetni. A csüd (tarsus) az Aquilánál közvetlenül a karmok elágazásáig tollal fedett, gatyás.

A nálunk is honos sasok közül kétségtelenül legtekintélyesebbek egyike a parlagi sas, az Aquila melanaleus Linné, a melyet a heraldika is Aquila imperialis néven ismer. Impozáns formájának ábrázolásával már a római imperializmus idején találkozhatunk, még pedig az összes császári légiók zászlórudain, tetőjelvényként. Az Aquila imperialis alakjával ismételen találkozunk aztán a római-német, a francia, az orosz, az osztrák és az új-német császárság jól ismert czimereiben is. Minél sötétebb, majdnem feketés e sas tollazata, annál idősebb példánnyal van dolgunk, míg a fiatalabb példányok színesete általában világosabb s csak a harmadévi vedlése után kezd az lassanként intenzivebb sötétes színt ölteni. Egyben minél idősebb a példány, annál sötétebb árnyalatúak a váll jellemző fehéres joltjai is. Az ornithologusok egy része azért a parlagi sas s a császári sas két külön fajnak veszi.

66 A magyar királyi csendőrség szilveszter-figyelmebe!
 Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármily más czikket akar vásárolni, nálam követ-
 kézkép beszerezheti: 40 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 6 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor.,
 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 180 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 16 kor. Ezen felül egyezség
 szerint. Az órákól 10 évi jótállás, feltétlen tisztaságos kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű,
 20 darabbal (10 nagy dupla lemezel, 100 tövel), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben.
 Várson Árpád utca 15.

Brucker Győző Nándor és Tsa

magyar művészt és műtővő

Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

A parlagi sas legkedvesebb eledele az ürge, a mi bázánkban mindenütt bőven akad. A mint Brebm írja, Észak-Ázsia nagyszámú parlagi sasainak főtápszerét a szibériai síkföldek nagyszámú ürgéi és icbnenmonjai szolgáltatják. A parlagi sasok verébfészkekkel valóságos telelakott rengeteg méretű, bár aránylag csekély irtartalmú fészkeinek egybeállítására vajmi kezdetlegesnek mondható.

A réti sást egyéb sasoktól a négy czmnyire gatyátlan csüd tüstént megkülönbözteti; e mellett testalkata is tömzsibb, mint például a köszáli vagy a parlagi sasé. Míg a parlagi sas csőre épen olyan hosszú, mint maga a fej, a réti sasnál a csőr szembeötlően rövidebb, ám viszont erőteljesebb alkotású; míg a parlagi sasnál megint aztán a karmok a hatalmasabbak. Míg a fiatalabb réti sas negyedik életévének bekövetkeztéig sötétes színezetű s csak utóbb ölt világosabb árnyalatokat, a parlagi sasnál épen megfordítva áll a dolog. A repülésben is észlelhetünk némi különbséget; nyanyis a réti sas repülés közben feltűnően lefelé hajtja fejét, a parlagi sas ellenben előre nyújtott nyakkal, fejét kissé magasabban tartja.

A réti sas nappali orvadaraink egyik legveszedelmesebb speciese, a mely a nyúltól az őzgidáig s a fogsólytól a túzokig valamennyi basznos vadnknak állandó tizedelője. A vízi szárnyasok sorából legkitartóbban a vadkacsát üldözi, rendszerint mindaddig, a míg a vehemens üldözéstől a kacsza holtra merülten, prédájává esik. E tekintetben fáradhatatlan üldözője ő valamennyi vízi szárnyasvadunknak, akár a víz tükrén úszkáljon az tova, akár pedig fent a levegőben keresen magának menekülő utat. Az elősorolt zsákmányobjektumoknál is konokabb üldözője aztán a halnak; még pedig az év minden szakában mindaddig, a míg a tél jégpánczéja el nem zárja előle az ízes húsú halakat. Mibelyt aztán jégkéreg borítja a vizek felületét, a balpusztító réti sas s tavavonul délnek, a hol a vizek jégmentes nyílt területén tetszés szerint folytathatja bázánkban abbanhagyott halpusztításait. Sajnos, kivált bázánk délvidékein, az Alduna legkeményebb telek szakában sem ölt jégpánczét, érthető tehát, ha a réti sas örömet és állandóan út tanyát és fészkel az Alduna mentén elbúzódo ligetek tájékán.

KÉPEINKHEZ.

Török küldöttség Budapesten.

Törökország intéző körei a nyugati államok intézményeinek tanulmányozását határozták el. A tanulmányozandó államok közül elsőnek Magyarország szemeltetvén ki, október 20-án, Riza Tefik bey dr. vezetése alatt, egy közel harmadfélszáz tagot számláló török küldöttség érkezett Budapestre. A küldöttségben, a Törökbirodalom számos előkelő vezető férfian kívül, a badsereg, haditengerészet, a csendőrség, a rendőrség, a hadomány, az irodalom, a művészet, ipar és kereskedelem képviselői foglalnak helyet, ki-ki a maga ressortját téve tanulmány tárgyává. Október 23-án délután 2 órakor, mintegy 40 török tisztből álló küldöttség, a kíséretül melléjük rendelt három vezérkari-, három közóshadseregbeli- és egy buszárszázados valamint Raebel Lambert csendőrfőhadnagy vezetése mellett megtekintette a budapesti csendőrlaktanyát is, hol a küldöttség tagjai, a Kiss László őrnagy élén egybeegült csendőrtisztikar általi fogadtatásuk után, beható

tanulmány tárgyává tették intézményünket. A küldöttség a magyar csendőrségről az őszinte elismerés hangján nyilatkozott. A török bizottság tagjai közül Izmail vezérkari ezredes, csendőrpáncsnok, továbbá Khemil bey, gyalogsági őrnagy, a salonikii rendőrszkola parancsnoka, Lutfy Dervicbe bey, mitrovicai és Fehmi effendi salonikii csendőr századosok, végül Hakki bey, corvettkapitány (volt csendőrtiszt) neveit sikerült feljegyeznünk. Megemlítendőnek tartjuk még, hogy a török kormány — vett értesítés szerint — közbiztonsági intézményeink tanulmányozása céljából, a m. kir. csendőrség és a m. kir. államrendőrséghez hosszabb időre tiszteket szándékozik kiküldeni.

Török vendégeink itt létük alatt több nevezetes intézményünket is meglátogatták. Többek között a mezőgazdasági muzeumot, a Danubiusz bajógyárat, a Hatvani cukorgyárat, a Mezőhegyesi állami állattenyésztésünket s oltani cukor- stb. gyárat. Csak természetes, hogy minden ilyen látogatás a legszívvelyesebb fogadtatással kezdődött és barátságos díszebéd — vagy vacsorával végződött; amely utóbbiakon ünnepélyes felköszöntőkben és kellemes epizódokban sem volt hiány. Szóval ünnepeltük és ünnepeltettük török vendégeinket magyar vendégszerettel mindenütt; ők pedig — legnagyobb örömünkre — felhasználván a területen kivülség előnyeit, a Korán tilalma ellenére itták a zamatos magyar bort és pezsgőt, sőt Mezőhegyesen még a magyar lányokat meg is táncoltatták.

Jelen számunkban, az egyes kirándulásokról felvett képeket olvasóinknak bemutatjuk.

HIREK.

November elseje. A folyó évi novemberi kinevezések által, — a melynek eredményét, lapunk mai számának hivatalos részében, részletesen ismertetjük, — a csendőrtisztikarban egy ezredes, egy alezredes, három törzstiszti teendőkkal megbízott százados, két főhadnagy, két hadnagy és egy zászlós emelkedett a magasabb rendfokozatba.

Kedvezmény az őrsőknek. Értesülésünk szerint, a honvédelmi miniszter, a csendőrsők közgazdálkodásának fellendítése céljából, az oly őrsőknek, melyek területén a legeltetés és a takarmány beszerzése nem ütközik nehézségekbe s a melyek ezenkívül, megfelelő istállóval is rendelkeznek, a földmivelésügyi miniszter útján, fejős tehennel leendő ellátását határozta el. A földmivelésügyi miniszter által az illetékes kir. gazdasági felügyelőségek útján, annak idején beszerzendő és a csendőrsőknek kiosztandó fejőstehennak, a szarvasmarha köztenyésztésben megállapított fajtákból fognak vétetni, a melyeknek beszerzési ára, az azokat igénybe vevő őrsök által, később meghatározandó — hosszabb — idő alatt, részletekben lesz a kincstárnak visszafizetendő. A honvédelmi miniszter ezen nemes szándéka fényes bizonyítékát képezi a csendőrségi intézmény iránti jóakaratu atyai gondoskodásnak.

A Priszlop látogatóinak menedéke. A máramarosi hegyek közül a Bukovina batárán fekvő és természeti szépségeiben gazdag Priszlop nevű, 1561 m. magas havvast, a mely a legközelebbi községtől — Borsától — is 25 klm. távolságban fekszik, nyaranta sok kiránduló keresi fel. A kirándulók azonban a nagy kiterjedésű havasban, a melyen — a csendőrsön és egy néhány jubszálláson kívül — emberlakta hely nincsen, szük-

ség esetén menedéket nem találhattak. Ezen segítendő, a honvédelmi miniszter — a belügyminiszterrel egyetértőleg — a folyó évi 111,905/16. számú rendeletével megengedte, hogy a Priszlop havason menedékre szoruló kirándulók, a kényszerítő szükség tartamára, a legénység megterhelése nélkül, a polgári tisztviselők által fizetendő térítmenyek ellenében, a priszloptetői csendőrsőn megzálhassanak és étkezhessenek is. A honvédelmi miniszter ezen humanus intézkedése folytán előrelátbatólag számos turista fogja az emberlakta helyektől távol és egyedül álló őr biztos menedékét igénybe venni.

Egy csendőr megtámadtatása. Szalma Ferencz tápiószentmártoni őrsbeli csendőr, helyi szolgálat teljesítése közben október 24-én este 1/8 órakor a községben lövöldözést hallott. A lövöldözés okát megtudandó, annak irányában haladt s Bella Pál földmives háza előtt 4—5 suhanczot talált. Szalma csendőr a lövöldözésben gyanus suhanczok megmotozását akarta fogantatosítani, a miben őt, a lakásából előjövő Bella Pál neki szegzett és elcsettentett forgópisztolylyal megakadályozta. Szalma csendőr az őt ily módon megtámadó Bellára egy találat nélküli lövést intézett, a minnek megtörténte után a suhanczok szétfutottak, Bella Pál pedig a nyitott kapun beugorva, az udvar kerítése mögött fedett állást véve, Szalma csendőrt újra czélba vette és forgópisztolyát ismét elcsettentette, Szalma csendőr ekkor Bellára a nyitott kapuajtón át egy újabb lövést intézett, a mely lövés azt baloldalán érve, a tüdőt, májat és vesét összeroncólva, halálosan megsebesítette. Bella Pál a rögtön igénybe vett orvosi segély daczára, rövid idő múlva meghalt.

Házasság. Kálmán János főbadnagy, a kolozsvári 1. szakasz parancsnoka, október 17-én, Désfalván, Derzsi Ilona, Katalin, Zeuzsanna urbölggyel házasságot kötött.

Gyászhir. Petrás János, IV. számú csendőrkerületbeli cz. őrmester, folyó évi október 15-én, Sátoralja-ujhelyben meghalt. Hült teteme ugyanott 17-én helyeztetett leújított özvegye és bajtársainak részvétele mellett örök nyugalomra. Mírteik István, VIII. számú csendőrkerületbeli őrsvezető, komorzáni őrsparancsnok, október 21-én, életének 40. évében, rövid szenvedés után, meghalt. Temetése október 23-án, a római katolikus vallás szertartása szerint, ugyanott ment végbe. Elhalálzásáról a VIII. kerület 6. szárnyának altisztikara és legénysége gyászjelentést adott ki.

Kérelem. Bartha Ferencz, Máramarosmegye Szarlok községben állomásozó csendőr kéri Gadó András és Balla Lipót, IV. számú, Kolozsvári Ferencz, I. számú, Kurucz János, III. számú és Szűcs Mibály, II. számú csendőrkerületbeli csendőröket, hogy czimüket vele, mielőbb tudassák. Bélyeget lapunk javára bevételztük.

KÜLÖNFÉLÉK

Bölcs itélet. Egy Nekasszov nevű diák Gogolevka falu közelében növényeket gyűjtött. A parasztok ezt nem tudván mire való, csakhamar körülvették és azzal gyanúsították, hogy a falu körül «kolerát bint el». Beczipelték a községházára és bosszú kihallgatásnak vetették alá, a melynek folyamán halállal való fenyegetésekben sem volt hiány. Végtére is megmotozták és szerencsétlenségére egy doboz fogport találtak a zsebében.

Szerintük ez nem lehetett más, mint az a kolera-méreg, a melyet kint a réten elbintett. Nos, ama régi elv szerint, a mely úgy hangzik, hogy: fogat fogért, szemet szemért, arra ítéltek, hogy azonnal egye meg — a mérget. A szerencsétlen fiatalember — mit tehetett egyebet? — kénytelen-kelletlen lenyelte az ő «kolera-mérgét», mire szabadon bocsátották.

Idomított legyek. Az idomított bolbák nem tartoznak a ritkaságok közé. Idomított legyekről azonban még nem hallott senki. Most végre egy angol tanárnak, — F. P. Smithnek hívják ezt az ügyes férfit — a legyek idomítása is sikerült. Azok, a kik már részeseültek abban a szerencsében, hogy az érdemes angol tanár légy-csapatát munkában lássák, nem győzik eléggé magasztalni e hatlábú állatok rendkívüli tanulékonyágát és valóságos csodákat regélnék azok ügyességéről. Az egyik idomított légy például finom chiffonruhácskát visel, leül egy piczi székre és ölébe ültet egy légyfiókot. Egy másik légy valóságos czirkuszi mutatványt végez. A gazdája felzólítására rárepül egy körbenforgó kerékpárra s úgy biciklizik, mint a legjobb versenykerékpáros. Legcsodálatosabb azonban két kis légynek a mutatványa egy guruló golyón. Az egyik légy állandó mozgásban tartja a golyót, a másik légy pedig rajta áll és oly ügyesen követi lábmozgásával a golyó gurulását, hogy sem le nem esik, sem fel repülni nem kénytelen. Smith tanár, a ki valószínűleg élete javarészét szentelte a légy-nevelésnek, elért sikereire nagyon büszke és legutóbb az egész légy-társaságot lefényképezette. A fényképek nagyított példányait a tudományos intézeteknek fogja ajándékozni.

Milyen drága a repülőgép? Mostanában a repülő emberek — hogy ne mondjuk — a repülőgépek a nap hősei. Nálunk is óriás batást tett a francia Blériot minapi repülésével, de külföldön meg már kezd egész közönséges lenni a dolog, s a repülőgép hamarosan olyan kereskedelmi forgalmi cikk lett, mint például az automobil. Érdekesnek tartjuk itt egy pár nevezetesebb repülőgép fajtának az árát följegyezni. A Blériot-fajta a milyenen ő átrepülte a csatornát s a milyenen Budapesten is repült 24 lóerejű géppel: 10.000 korona; ugyanaz kétezemélyre 50 lóerővel: 19.000 K. A 60 lóerejű a milyennel a gyorsaság-versenyt nyerték, 27.000 K. Legkecsesebb a Latham masinája, szembenézve, mint egy óriási madár, oldalfázt, mint egy karcsú csónak: ára 50 lóerővel, 25.000 korona, 100 lóerővel 40.000 korona; a Paulban-féle gép (50 lóerős) 22.000 koronáért megrendelhető; 25.000 K. a Farman-féle. A Wright-féle gépeket (30 lóerős) 25.000 koronáért szállítják. És bárki tanulhat repülni, akármelyik gépen; a tandíj 1000 kor. Ha a masinában kár esik, a kár a gyárost terheli. A bőriért ki-ki maga felel; kártérítést a gyárost nem fizet. Angliában pedig rendszeresen tanítják már a repülést...

Metuzsálem. Metuzsálem, ama bizonyos legöregebb emberek legkiválóbb példánya csak 78 éves és 9 hónapos volt. Erre az eredményre jut a «Jewish World» (Zsidó Világ) egyik munkatársa, ki az öreg úrnak problémájával foglalkozott. Föltehető, írja, hogy az őskorban a boldat használták időmérőül, ez azonban nagyon körülményes lévén, szükségét érezték a nagyobb időbeosztásnak. Egy elmélet szerint az első esztendőök, öt hónapból álltak, de ezt csak később használták. Ha a hold 29 1/2 napos körforgását vesszük esztendőnek, akkor Adam (930 év) voltaképp csak 75 1/2 éves volt, Matuzsálem pedig (969 év) 78 3/4 éves. A zsolttáros szerint is 70

év az ember életkora s nem tehető föl, hogy a patriárkától Dávidig az emberi életkor $1\frac{1}{15}$ -ed résszel meg- rövidült volna. Ha pedig az ötbónapos esztendőket vesszük, akkor Abrabám, ki a biblia szerint 175 éves volt, voltaképp csak 72 évet élt, Izsák pedig (180) 74 évet. A 12 hónapos esztendővel az egyiptomiak kezdtek számitani.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálattal kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezőskörléseknek eleje vésessék. Képp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

K. J. Rudabánya. Első kérdése teljesen értelmetlen, a második kérdésére pedig, szolgálati dolgot érintve, nem válaszolunk.

Marosmenli csendőr. Nem.

Dénes járásörmester és Franz őrsv. sorsjegyei nem nyertek.

J. S. Aggodalmi feleslegesek. E belyűt adjuk meg úgy a hozzánk, mint Hein György hadnagy sv. úrhoz intézett levelére a választ s a küldött 45 fillérnyi bélyeget, — melyet lapunk javára fordítottunk — itt nyugtázzuk. Ön el akar venni egy nyugdíjas özvegyet s fél attól, ha az nyugdíját megváltaná, az esetleg a csalás árnyalatát viselné magán. Hát legyen nyugodt, korántsem az. Az özvegy ily esetekben élvezett nyugdíját megválthatja, mert erre törvényben biztosított joga van. Ha tényleg el akarja venni, akkor szedje össze a szükséges okmányokat s adja be nőülési iránti kérvényét s ha az már kezei között lesz s az egybekelés már megtörtént akkor következőképpen járjanak el: Neje a házassági anyakönyvi kivonat csatolása mellett jelentse be közvetlenül a m. kir. belügyminis- teriumnak az újbóli házasságra lépést s kérje eddigi 430 kor. nyugdíjának megváltását és a netán életben levő gyermekek részére a nevelési járulék folyósítását. Végkielégítés címén 850 korona lesz folyósítva s az életben levő kiskor gyermekek mindegyike évi 54 korona — előlegez havi részletekben folyósítandó — nevelési járulékból fog részesülni, mert a gyermekek az anya újbóli férjhez menetele napjától kezdődőleg a törvény értelmében szülőtlenn árváknak tekintendők. Az egybekelés előtt hiába kérné arája nyugdíjának megváltását, mert azt a m. kir. belügyminis- terium semmi szín alatt sem engedélyezné.

Határszéli. Rosszul tudja, mert csak az az idő, a melyet a szerb mozgalmak idején tényleg szolgálattalag a határszélen töltött, fog kétszeresen számíttatni. Pld. Ha ön 6 hónapig teljesített határszéli szolgálatot, akkor ez a 6 hónap esetlegesen nyugdíjazásánál egy évrnek lesz számítva.

M. J. őrmester Mezőkeresztes. Nem szükséges, okmányok nem kellene, kérvény szolg. uton a m. kir. kereskedelmi ministeriumhoz terjesztendő elő, a hol annak idején a kinevezés is történik.

B. pr. cs. Rajka. Szolgálati ügy.

B. A. csendőr Nagysurány. Csak magánjogi kártérítésről lehet szó, csendőri beavatkozásnak helye nincs.

N. J. pr. csendőr. F. évi október hó 16-ával a VI. kerület- hez helyzetetett át. (106556/16 sz. honv. min. rend.)

S. J. cs. cz. őrsvezető Dognácska. Annak a szolg. szab. I. r. 24. pontjához semmi köze; az őrsparancsnok ilyet nem követelhet

B. M. t. A magán (extra) ruha szolgálaton kívül viselhető, azt senki meg nem ekadályozhatja. Nem lehet ugyanaz, mint a kincstári ruha, mert finomabb posztóból készült. Szabása — természetesen — ugyanolyan, mint a kincstári ruháé. 2. Nem tartozik hozzánk. 3. A víz szorosan véve sem élvezeti, sem élelmi, hanem életzükségleti cikk.

M. S. Kérését — egész bátran — szolgálati uton adja elő.

Sz. L. H. Még nyomáé alatt van, előreláthatólag tavasszal jelenik meg.

Magashegyi. 1. Szolgálati ügy. 2. A járőrvezető a felelős.

Sz. J. csendőr. Nem.

V. J. l. cz. őrsvezető. Olvassa el J. S. alatti válaszunkat.

F. őrsvezető Brassó. 1. Nagyjában helyesen fogja fel a dolgot. 2. Igen.

E. Sz. csendőr. Minden attól függ, vajjon az orvosi vélemény szerint törődöttsége szolgálatteljesítés következtében keletkezett-e, vagy sem? Ajánljuk, hogy feltétlenül vizsgáltaassa meg magát orvosnal, azt hisszük az ön baja még nem oly nagyfokú, hogy azt sikeresen gyógykezelné ne lehetne? Vászszeríhet még szolgálatképességét s azzal egész töprengése tárgytalanná vált. Mi ugyan nem kételkedünk betegségében, de levelének egész hangja azt a benyomást teszi reánk, hogy — 4 csendőrségi éve már meglévén — felülvizsgálat folytán végkielégítéssel akar ol- menni abban a reményben, hogy igényjogosultsági igazolvány alapján aztán valami más polgári államszolgálatot nyerhessen el l Óva intjük az ily lépéstől, mert balul üthet ki a dolog s ön állami szolgálatot nem nyerhetvén, a végkielégítés elköltése után oly egészséges lesz, mint a makk s egy szép napon újból vissza kívánczik oda, ahol volt, ahova azonban már a mai viszonyok — között — többé vissza nem térhet.

T. J. cs. cz. őrsvezető Szákul. t. Szolg. uton előterjesztendő azon posta- és távirtdigazgatóságához, melynek területén óhajta kinevezését. 2. Kolozsváron.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Betűtalány.

sz ÖÖÖ $\frac{E}{V}$ Y

Számtalány.

Bal zsebemben háromszor annyi van, mint a jobb zsebemben, mellényzsebemben egygyel kevesebb mint a jobb zsebemben levő pénz fele. Ha a jobb zsebemben levőt a mellényzsebembe teszem, egygyel kevesebb lesz, mint a balzsebemben levőnek a fele. Összesen 161 koronám van, Mennyi van mindegyik zsebemben?

Megfejtési határidő: 1909 november 32.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kiosrolva.

Lapunk f. évi 43. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: •Nagy fának mindig nagy az árnyéka.»

Betűtalány: •Renjel.» — Minűtalány: •Blériot.»

Helyes megfejtés nem küldetett be.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ó császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 25-én, Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával 1909. évi november hó 1-ével legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

A tábournoki karban:

vezérőrnaggyá:

altorjai Altorjai Imre csendőrezredest, (rang: 1909 november 4.) a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének helyettesét.

A m. kir. csendőrség állományában:

ezredessé:

Fery Oszkár alezredest, az I. számú csendőrkerület parancsnokát (rang: 1909 decz. 18.)

őrnagyká:

1909. november 1-ei ranggal:

a következő másodtörzstiszti teendőkkel megbízott századosokat:

Báró Gyulát, (1. rangsz.) a IV.,
tordai Sándor Lászlót, (2. rangsz.) a III. sz. csendőrkerületnél; továbbá

(Florschütz Nándor, a m. kir. horvát-szlavon csendőrség állományába tartozó százados rangjának fenntartása mellett)

Spalla Aurélt, (4. rangsz.) a VII. sz. csendőrkerületnél, másodtörzstisztekké való kinevezés mellett.

(Legf. elh. kelte: 1909 okt. 25.)

(Rend. sz. 13,426/eln. 1909 okt. 26.)

Századosokká:

1909 november 1-ei ranggal:

a következő főhadnagyokat:

Nevelits Kálmánt, (1. rangsz.) és
Sikorszki Zeigmondot, (2. rangsz.) mindkettőt az I. sz. csendőrkerület állományában;

főhadnagyká:

1909 november 1-ei ranggal:

a következő hadnagyokat:

bobrovniki és felsődriethomai Lukácsi Bélát, (1. rangsz.) a II. és

Harsányi Barnát, (2. rangsz.) a VII. sz. csendőrkerület állományában;

hadnaggyá:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő zászlóat:

Müller Bélát, (3. rangsz.) a IV. sz. csendőrkerület állományában.

Megbízottak:

1909 november hó 1-ével:

Fliesz György I. sz. csendőrkerületbeli zászlós, a dicsőszentmártoni,

Rutkovszki Győző III. sz. csendőrkerületbeli zászlós, a kalocsai,

Nagy Lajos I. sz. csendőrkerületbeli zászlós, a szilágy-somlyói,

Huszár Ágoston II. sz. csendőrkerületbeli zászlós, a lugosi 2.,

Herold Ádám IV. sz. csendőrkerületbeli zászlós, a felsővíssói,

Preyer László V. sz. csendőrkerületbeli zászlós, az aranyosmaróthi,

Fodor György V. sz. csendőrkerületbeli zászlós, a lipótszentmiklósi,

Márton Lajos VII. sz. csendőrkerületbeli zászlós, a nagyszebeni 2.,

Goldhammer Imre VIII. sz. csendőrkerületbeli zászlós a nyiregyházi 2.,

Baumann Dezső VI. sz. csendőrkerületbeli zászlós a kaposvári 3.,

Seidler Endre VII. sz. csendőrkerületbeli zászlós a sepsiszentgyörgyi és

Müller Béla IV. számú csendőrkerületbeli zászlós a munkácsi szakaszparancsnokság ideiglenes vezetésével.

Áthelyezettek:

1909 november hó 1-ével:

egybázipakai Andrassy József, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, szentesi szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Losoncra;

Verbó János II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, oktatótisz, az oktatótiszti teendők alóli felmentés mellett, szakaszparancsnoki minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Szentesre;

Stolzenberg Vilmos II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, makói szakaszparancsnok, oktatótiszti minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Szegedre;

Donó Árpád I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a kolozsvári 2. szakasz parancsnoka, szakaszparancsnoki minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Makóra;

Molnár Károly IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, munkácsi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Nagyszőlőse;

Szederkényi Elek, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, beregzászi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Kassára;

Rick Dezső IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, kassai szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Komáromba;

Brettschneider Béla VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a nagyszebeni 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Pöstyénbe;

Báitz Jenő III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, kalocsai szakaszparancsnok, a VIII. számú csendőrkerülethez: Nagyváradra, mint a 3. szakasz parancsnoka;

Havranek János V. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, losonci szakaszparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Beregszásra;

Szekendy Béla V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, aranyosmaróthi szakaszparancsnok, mint a 2. sza-

Van szerencsém szives figyelmét felhívni gyógyszeráram alatt felsorolt és kizárólag készítményeire.
Herczegné-krém a legfőbb kár- és arczfájdalmóító kenőcs pár napi használat után sepi, majfolt, pórszandákat eltávolít. A barna arczbőr hófehérré teszi. Egy doboz ára 1 K. **Herczegné-szappan**. Igén finom illatú teljesen ártalmatlan szappan. 1 db ára 60 fillér. **Herczegné fogviz**. Igén kellemes zamato száj- és fogviz, pár csapott vére egy pohár vizre, a száj és fogak apóllásához nélkülözhetetlen. Egy üveg ára 70 fillér. **Herczegné kőrszappantó** folyadék. 3 nap alatt a legdurvább kezét a puhává, bársonymává teszi, a felepedezett kezét 1-2-szeri bekentés után meggyógyítja. 1 üveg ára 60 fillér. **Haj- és bajuszfestő** folyadék. Egy teljesen biztonságos szer lesz haj-, bajusz-, vagy szakáll-festésre. A megfestett haj vagy bajusz a legelőbb mosásra sem változtatja színét. Egy adag 2 üveg ára 4 K. **Cocain fog-**

esepek. A leghevesebb fogfájást azonnal megszünteti. 1 üveg ára 70 f. **Fagybalzsam**. Egy párzori bekentésre a legfájdalmasabb fagyjegeneket is eltávolítja. 1 üveg ára 1 K. **Csoda mell- és tüdő-tea**. Köhögés, rekedtség, nehézlégzés stb. ellen. Ugy felelősként, mint gyermekeknek igen ajánlható 1 doboz ára 40 f. **Tyuszkemirítő** tapasz, biztos hatású asztr. tyuszkemirítő és bőrtöményedés ellen, alkalmasan igen kényelmes, mert nem bántalmazza a bőrt. 1 boríték 30 fillér. **Szabad-sághetema szesz**, a leghevesebb szaggatásokat is azonnal megszünteti. — Összetétele hasonló a Miraculinhoz. 1 üveg ára 70 fillér. **Szabad-ság: migrán-pasztilla**. Biztos hatású szer fejtájs ellen, azonnal megszüntet bármely fájdalom. a m. fog, fül, derék vagy láb hasogatás. 1 üveg ára 20 dbt 1 kor. 20 fill.

ESZTEGÁR BÉLA Szabad-ság gyógyszerára. Bpest, VI., Hungária-ut 57.

kasz parancsnoka, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Kolozsvárra;

ankerstocki Stockinger János, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a nyíregyházi 2. szakasz parancsnoka, ugyanazon csendőrkerületben: a nyíregyházi 1. szakasz parancsnokául;

Fliesz György III. számú csendőrkerületbeli zászlós, az I.,

Rutkovszki Győző IV. számú csendőrkerületbeli zászlós, a III.,

Nagy Lajos VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, az I.,

Huszár Ágoston VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, a II.,

Herold Ádám VI. számú csendőrkerületbeli zászlós, a IV.,

Fodor György III. számú csendőrkerületbeli zászlós, az V.,

Márton Lajos I. számú csendőrkerületbeli zászlós, a VII.,

Goldammer Imre II. számú csendőrkerületbeli zászlós, a VIII.,

Baumann Dezső V. számú csendőrkerületbeli zászlós, a VI.,

Seidler Endre VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós, a VII.,

somlyói Szilágyi Elemér II. számú csendőrkerületbeli zászlós, az V.,

Tihanyi Ferencz IV. számú csendőrkerületbeli zászlós, az V.,

Hertelendy Ignác IV. számú csendőrkerületbeli zászlós, a III.,

Müller Béla III. számú csendőrkerületbeli zászlós, a IV.,

Dezső Sándor V. számú csendőrkerületbeli hadapród, a IV.,

Csűrös Gyula III. számú csendőrkerületbeli hadapród, a IV.,

Mozer Emil VI. számú csendőrkerületbeli hadapród, az V.,

Vetter Ferencz IV. számú csendőrkerületbeli hadapród, a VI. és

Csereenyés Aladár IV. számú csendőrkerületbeli hadapród, az V. sz. csendőrkerület állományába.

Okiratiilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kinn János őrmester, 27 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és buzgó tevékenységéért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Győri Sámuel a törzs számvivőségéhez beosztott törzsőrmester, ezen alkalmazásában 14 évet meghaladó idő alatt tanúsított kiváló szorgalma, feddhetlen magaviselete, teljes megbízhatósága és pontos működéséért.

Filák Ferencz őrmester, mert az őrs körletében levő nagykiterjedésű Révfülöp fürdőtelepen — fürdőkülönítmény felállítására nélkül — a sok körülményt, buzgalmat e kiváló tapintatosságot igénylő kényes fürdőügyi szolgálatot éveken át a nagyszámú fürdőző közönség teljes meglegedésére kezeli és e célból alárendeltjeit helyesen befolyásolja.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Gyurác István,

Németh János IV. és

Harang Dénes cz. őrsvezető II.-od altisztek, hosszabb csendőrségi szolgálata idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Laki Mibály csendőr, mert buzgó és tapintatos működésével nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az őrskörletben levő Révfülöp fürdőtelepen, a kényes és nagy körülményt igénylő szolgálat a fürdőző közönség teljes meglegedésére kezeltetett.

Előléptettek:

1909 október 16-ával:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Vincze Imre, Lőrinczi Lajos, Ambrus Antal, Kiss Károly és Bakó Károly őrsvezetők, *címzetes őrnesterek*kké.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek *dus választékban.* ...

Szives tudomásul, hogy Honv. miniszter ur ónagyméltósága által legújabbán kiadott körrendelet szerinti Közgazdálkodási pótlékban jelzett összes nyomtatványok és könyvek, teljesen a hivatalos minták és utasítás értelmében készítve, füzetekben valamint külön ívekben is, raktárunkon már készen kaphatók. Kérjük b. rendeléseiket.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Fogolyörizet és fogolykiséret.

Irta: Argus.

(Vége.)

A fogolykiséret szintén a fentebbi okokból, éppen oly fokozott, sőt fokozottabb éberséget követel, mint a fogolyörizet. A fogolykiséretnél a csendőr egyszersmind fogolyörizetet is teljesít. Itt tehát még a legkisebb mulasztás is jobban megboszulja magát. Mert nem minden fogoly számítható azon közveszélyes egyének közé, nem is mindet terheli oly súlyos büncselekmény, hogy ellené szökési kísérlet esetén, ha visszatartására más mód nem léteznék, lőfegyvert lehetne használni.

Egy kisebb büncselekménnyel, például lopás, csalás, súlyos testi sértés vétségével stb. vagy valamely súlyosabb természetű kibágással terhelt vagy ilyennek elkövetésén tettenért kóborczigány vagy beigazoltan csavargásban élő más egyén, a törvények és utasításaink értelmében, okvetlenül elfogandó, illetőleg örizetbe vendő és az illetékes hatóságnak átadandó. De ilyenek ellen csupán azért, mert a kíséző járőr figyelmetlenségét vagy mulasztását felhasználva, megszöknek és visszatartásukra más mód nem létezik, lőfegyvert használni még sem szabad.

A csendőrnek ugyanis ilyen fegyverhasználatnál az illető szökevény közveszélyességét, mint a fegyverhasználat jogosságát igazolandó legfontosabb körülményt, okvetlenül bizonyítani kell. Mert ha ezt nem tudja bizonyítani, akkor ahhoz képest, hogy könnyebb vagy súlyosabb természetű sérülést vagy éppen halált okozott fegyverhasználatával, fegyelmi fenyítésnek vagy hadtörvényszéki elítéltetésnek teszi ki magát.

Ennélfogva a súlyosabb büncselekménnyel terhelt fogoly, kóbor cigány vagy csavargásban élő más egyén, mindig megbilincselve kísértessék. És pedig, ha egy egyén kísértetik, ezt a csendőr nemcsak, hogy megfelelő közlőre kövesse, hanem füzölánczat a kézibilincshez mindig füzze hozzá s azt a járőr-vezető és másodcsendőr felváltva fogva kísérik a foglyot. Két vagy több fogollyal a kézibilincs és füzölánczozal való összefüzése elég biztosnak látszik ugyan, de csak abban az esetben, ha a bilincselés helyességéről időközönként meggyőződünk.

Szükséges ez azért, mert volt már rá eset, hogy az így összefüzött foglyok, mert a járőr, a bilincselést és

összefüzést beigazoltan kellő alaposággal végezvén, tovább nem törődött velök s időközönként a bilincselést meg nem vizsgálta, alig egy félórai menet után, éppen a kir. ügyészség kapujában, mikor már a kaput is kinyitották bevonulásokhoz, ugrottak szét a kísézől járőr elől és az ekként meglepett járőrnek és a segítségül hívott börtönőröknek, az alkalmazott lőfegyver használat daczára is, csak bármat sikerült elfogni a 13 kóbor cigány közül; a többi megszökött és egyik-másik a bilincselést is magával vitte.

Hogy tehát ilyen eset elő ne forduljon, mindig köteleességévé kell tenni a fogolykiséző járőrnek, bármily alaposan végezte is a bilincselést és összefüzést, hogy a köteleességszerű éber felügyelet mellett, a kíséreti idő tartamához képest, utközben kétszer-háromszor vagy a szükséghez képest többször is, alaposan vizsgálja meg a bilincselés és összefüzés állapotát.

Különösen ajánlatos ez a gyakori megvizsgálás folyók partján hegyes-, erdő- és cserjés vidékeken, kukoriczablák, nádasok, szőlőskertek közelében és községekben való meneteknél, mert ezek mind olyan helyek, a hol a megugrott fogoly az üldöző elől hamar eltűnhetik és elfogása vagy lőfegyverhasználattal való visszatartása is sikertelennek tekinthető.

Kocsin való kíséreteknél, a csak a kezén megbilincselte fogoly mindig a kocsi háta mögé, de nem az ülésre, hanem a kocsi aljdeszkájára ültetendő, hogy a hátsó ülésen ülő járőr által folytonosan szemmel tartható legyen. E mellett úgy intézkedjék a járőrvezető, hogy a kocsi az indulásnál való felszállásnál utolsó, a megérkezéskor való leszállásnál pedig mindig első legyen.

Ha vasuton teljesítették fogolykiséret, először is arra kell törekedni a járőrnek, hogy lehetőleg külön kocsi-szakaszt kaphasson. A fogoly a járőr tagjai között szállittassék be úgy, hogy elől a másodcsendőr, utána a fogoly s végül a járőrvezető szálljon be; míg a leszállásnál, ugyancsak magok között engedve a foglyot, már a megfordított sorrendben szálljanak le.

A sorrendnek ekként való betartásánál azonban sokkal fontosabb, hogy a járőr a vasuton való utazás alatt el ne aludjék, a foglyot magára ne hagyja, hanem egyikük mindig mellette, másikkal pedig vele szemben ülve — folyton figyelemmel tartsák, nehogy az ablakon vagy ajtón át, szökési vagy öngyilkossági szándékkal leugor-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-műje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legjobban képes a hangszereket át nem olvasni, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

hasson a vonatról. Ha természeti szükségét végezni akarja s kikéredzkedik, oda a járőr egyedül el ne bocsássa, hanem vele menjen s az ajtót — míg dolgát végzi — tartsa nyitva. Szükséges ez a fokozott elővigyázat azért, mert számtalan fogolyszöktetés történt már a vasuti kocsai ajtaján vagy az árnyékszék ablakán keresztül, a robogó vonatról való kiugrás mellett.

Különösen a lassu járatu helyiérdekű vonatokon kell szigoruan ügyelni, mert arról az élet és testi épség minden veszélyeztetése nélkül megkoczkáztathatja a fogoly a megszökést, s ha a járőr nem elég ügyes, nem elég óvatos és körültekintő, rendszerint — sikerrel.

Volt már rá eset, hogy az ilyen vicinálison kísért kóbor cigánynő, a járőr figyelmeletlenségét felhasználva, leugrott a nyílt pályán robogó vonatról s a járőrvezető bűnössége tudatában utána. Egyiknek se történt semmi baja. De a nőnek, bár a járőrvezető lőfegyverét is használta ellene a kiugrás után, a vonat is megállott, és a másodcsendőr járőrvezetője segítségére jöhetett, mégis sikerült eltűnni a vonat mentén elterülő kukoriczásban s nem is tudták többé előkeríteni.

Ilyen és ehhez hasonló hibáknak s a más kárán tanul az okos elve mellett való kerülése tehát, csak előnyére lehet a csendőrnek.

Nagyon természetes, hogy a szolgálatát teljesítő és annak szabályszerűen való teljesítéséért mindenben felelős járőrnek saját belátására van bízva, hogy foglyát miként bilincselje meg s miként őrizze és kísérje. Neki kell a letartóztatott veszélyességét vagy megbízhatóságát ismerni; neki kell tudni azt, hogy melyik fogolylyal szemben tehet bizonyos határig menő kivételt és melyikkel szemben nem. Elbizakodni azonban sohasem jó. Annak rendszeren kárát vallja az ember.

Az őreparancsnoknak azonban minden körülmények között kötelessége járőreit a követendő magatartásra oktatni és figyelmeztetni. S különösen a más járőrök által elfogott vagy valamely hatóságtól átvett fogoly őrizetére vagy kíséretére kirendelt járőröknél ne mulasztja el ezt, nehogy az esetleg előforduló szökés vagy öngyilkosság esetén is bűnül felrovassék.

Testületünknek több mint egy negyedszázados mult van már a háta megett, szóval kinőtt már a gyermekcipőkből.

Alig képzelhető el tehát olyan eset, a mire e hosszú küzdelmes idő alatt példa netörtént volna. És ezek megfelelő oktatólagos vagy szabványos parancsok alakjában vagy szájhagyomány folytán, mind tudomására jutottak a csendőrnek is.

Elvárható tehát, hogy mindazokat, melyek a multból követendő példa gyanánt eléje állítottak: ernyedetlen kitarással kövesse; — azokat pedig, a melyek elriasztó példa gyanánt közöltettek vele: szigoruan kerülni töre-

kedjék. Mert csak így leszünk képesek testületünk eddigi jó hírverét és a beléhelyezett bizalmat fentartani és erősíteni.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy bérgyilkosság kiderítése.

Irta: Máthé Miklós törzsrőmester.

A gyilkosság többféle faja körül bármelyik is megrendítő hatással van az emberiségre. S vezesse bár a gyilkost e tetteire — emberi felfogás szerint — a jogos bosszú, vagy kövesse el a gyilkosságot rablási szándékából, vagy féltékenységből, vagy bármi más okból, a nagyközönség egyaránt megvetéssel sújtja őt. De mégis legjobban megveti a bérgyilkost. Meg is érdemli.

Igaz ugyan, hogy egyik-másik, állatias érzésű ember pénzért mindenre képes. De ahhoz, hogy egy ember valakit, a ki iránt sem olthatatlan bosszút, sem bármi okból gyűlöletet nem érez, sem annak vagyonára jogtalanul nem áhitozik, csupán egy bizonyos ígért vagy előre adott pénzösszegért meggyilkoljon: — ahhoz már a legzínikusabb felfogás, a legnagyobb elvetemültség és vadállatias természet szükséges.

Sajnos, akad ember ilyenre is.

*

Az 1898. év szeptember havának egyik napján, a délelőtti órákban egy kétlovas kocsai állott meg a k-i óra laktanyája előtt. A kocsirol a t-i kisbíró szállt le s egy hivatalos levéllel kezében az őrsiroda előtt állott Fekete István őrmesterhez sietve, mielőtt az az átvett levelet felbonthatta volna, jelentette neki, hogy aznap éjjel Babulik Mihály t-i vagyonos gazdát ismeretlen tettesek meggyilkolták és a kocszi előljáróság csendőrökét kér.

— Úgy ám! — felelé a őrmester a levelet olvasgatva. Sőt azt is írja az előljáróság, hogy már a tettest is elfogták az áldozat kocsisa személyében. Ha ez igaz, úgy nem sok dolgunk lesz a nyomozással.

— Elfogtuk biz azt, — szólalt meg a kisbíró és jól összekötözve két esküdt őrizetére bizta az előljáróság. De hát tagadja, hogy ő gyilkolta volna meg a gazdáját! fejezte be a kisbíró a beszédét.

Az őrmester erre két csendőrével felszerelt és a várakozó kocsira ülve t-re hajtottak egyenesen a meggyilkolt bázáboz.

Mint már ilyen esetben szokás, itt is nagy csoport férfi és nő állott a ház előtt s a mint a csendőrijárórt meglátták, ököllel s botokkal fenyegetőzve, nagy lármával követelték, hogy agyon kell ütni, agyon kell löni, fel kell akasztani a gyilkost. Már — tudniillik — azt a szomorú, összekötözött legényt, a kit két esküdt a ház folyosóján őrzött nem annyira az elszökéstől, mint inkább a lázadó népcsoporttól.

A járőr a tömegen keresztül furakodván, gyanusítottat a két esküdtől átvette, a lármázó csoport elől a konyhába vezette s az őrmester az egyik csendőr őrizetére bizta.

Az egyik esküdt, bár az őrmester mit se kérdezett tőle még akkor az eset vagy a gyanusított felől, mégis

A legjobb órák,

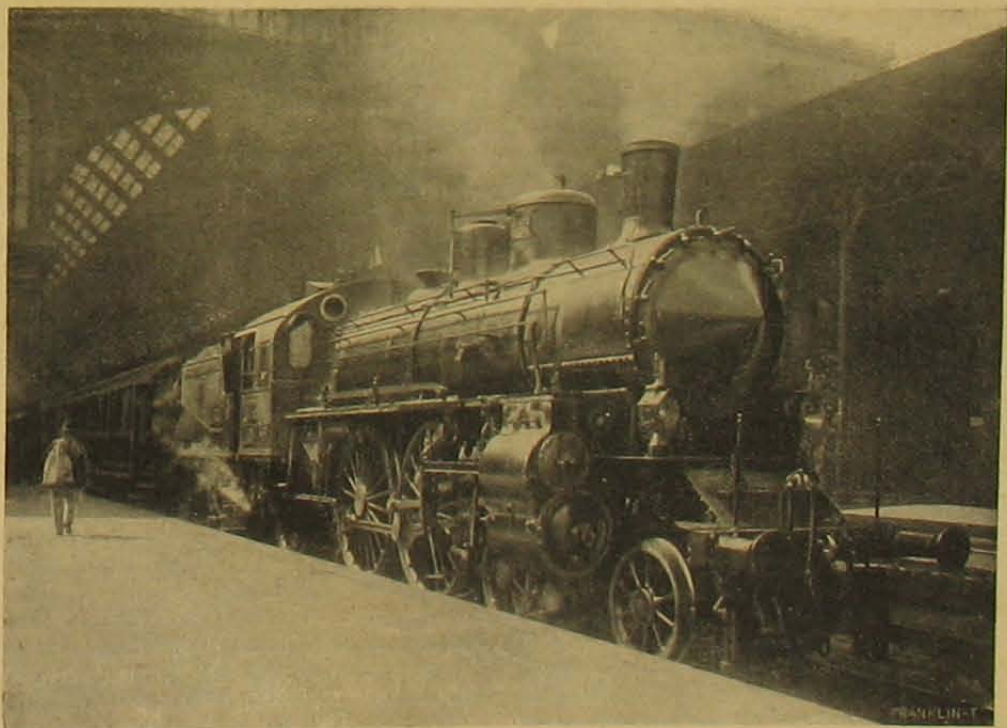
legszilidabb ékszerék, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészánál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzzék ingyen!

A huszonöt éves keleti pályaudvar.

Indul a nagy gép.

Képek a keleti pályaudvarról.

megjegyezte, hogy az a megátalkodott ember tagadja a gyilkosságot, perlig tanuk vannak rá, hogy előző este összehajtott a gazdájával a azonnali elbocsátását és cselédkönyvét követelte, mikor pedig gazdája a cselédkönyv kiadását megtagadta, káromkodások és fenyegetések közt távozott el hazulról és csak reggel került elő és nem tudja vagy nem akarja igazolni, hogy az éjjelt hol töltötte.

De ha mindezekre tanuk nem is volnának — folytatta az esküdt — az is bizonyítja, hogy csak ő a tettes és nem más, mert gyufatartóját az asztalon felejtette, cselédkönyvét pedig, a melyet gazdája az asztaliókban tartott, elvitte, míg az ugyanott elhelyezve levő 700 korona érinftlenül megvan.

Az őrmester mindezeket szó nélkül ballagta végig, azután a közelükben észrevett koros nőhöz fordult, a kiről tudta, hogy a meggyilkolt gazdasszonya volt már 15 év óta a ezt kérdezte meg, hogy tud-e valamit a gyilkosságról; mikor történt és hogyan vette észre.

Ez előadta, hogy a gazda a vejével, a ki K-n a szomszéd községben lakik, előző napon egyik közeli községben országos vásárban volt és este felé kissé italosan érkeztek baba. Még mielőtt a vő kocsijával elment volna, megtörtént az öreg gazda és a saját kocsisa közti perlekedés, a minek folyamánként — mint azt az esküdt is mondta — a kocsis dühösen, fenyegetőzve eltávozott. Elhajtattott ezután a vő is, az öreg pedig nem is vacsorázott, hanem megvetette az ágyát s pénzét, azt a 700 koronát, a melyet a vásárban eladott két ökörért kapott, az asztaliókba tette s magára zárván a szobaajtót, lefeküdt.

Másnap reggel feltűnt neki, hogy a gazda a szokott időben nem mutatkozott és a kocsis se volt látható. Várt egy negyed, majd egy félóraig s ekkor bekopogott az öreghez, he is kiabált s mikor az erre se felelt, rosszat sejtve a szomszédokat hívta s ezekkel együtt az ablakon át megállapították, hogy az öreg meggyilkolva vérezen fekszik az ágyon s hogy a szoba végén levő ablak nyitva van. Az erről értesített községi előjáróság aztán betörtette az ajtót és ekkor vették észre, hogy a kocsis cselédkönyve hiányzik csak az asztaliókból, más egyéb ott volt minden érintetlenül. Az asztal tetején pedig ott találták a kocsis nevével ellátott gyufatartóját, a mit — valószínűleg — izgatottságában felejtett ott.

Ezeken kívül az őrmester kérdéscire még csak annyit tudott mondani az asszony, hogy az öreg gazda, a ki a háznastelken kívül 40 hold földnek és sok lábas jószágának volt tulajdonosa, az év tavaszán betegeskedvén, 70 éves koránál fogva nem bízott felgyógyulásában, ennél fogva megíratta végrendeletét, a mely szerint vagyona nagy részének haszonélvezetét ő reá hagyta, a többi — a kisebbrészt — pedig egyetlen leánya örökölte volna.

E miatt a vő megbarogudott az öregre és sem a további betegsége folyamán, sem felgyógyulása után többé felé se jöttek, csak pár héttel előbb volt otthon a fiatal asszony s úgy látszik, ennek az ösztökélésére kezdődött meg a kibékülés és ez alapon jött el a vő is a vásárból az öreghez, a hível a vásárban — mint az öreg az este említette — együtt boroztattak.

A végrendeletet az öreg felgyógyulása után is érvényben tartotta s valahol ott az asztaliókban kell lennie.

Ezután még az esküdt adta elő, hogy a kocsist aznap reggel az egyik községi kocsmában találták meg s mi-

után az addig felmerült gyanuokok alapján azt tartották a gyilkosnak és ezért tagadása daczára is őrizet alá vették.

Ekkorára megérkezett a községi orvos s ezzel együtt az őrmester és az egyik esküdt a szobába léptek, a hullát megvizsgálni és helyszíni szemlét tartani.

A hulla az ágyon feküdt nagy vértócsában. A fej jobboldali részén két — az orvos szerint baltával ejtett — nagy vágott seb tátongott, a melyen át az agyvelő megromcsolása is látható volt. A balta ott volt az egyik ágy mellé támasztva s a gazdasszony állítása szerint az az öreg baltája volt és a tettes csakis a fászinból hozhatta be, mert rendszeren ott tartották.

Az őrmester előtt feltűnt, hogy a sérülések a fej jobboldali részén vannak, holott az ágy állásánál és a hulla fekvésénél fogva a baloldali részen kellett volna lenniök, annál is inkább, mert a tettes csakis a hulla lába felől, az alvóval szemben állva, mérhette rá a halálos csapásokat. Így állította ezt az orvos is. Az pedig nemcsak az orvos véleményéből, hanem a hulla helyzetéből is következtethető volt, hogy az öreg az egymásután gyorsan ejthetett két baltavágás folytán azonnal szörnyet halt, tehát kizártnak látszott, hogy megfordulhatott volna.

Fekete őrmester felvéve a baltát, próbálgatta, hogy miként ejthette a tettes a vágásokat s eközben rájött, hogy a tettes balkezes lehetett és csakis, mint balkezes, tudta oly biztonsággal kezelni a baltát.

Ez iránt mindjárt megkérdezte a gazdasszonyt, hogy a kocsis balkezes-e? De ez azt válaszolva, hogy nem az. Ezután az asztalt vették vizsgálat alá.

A gyufatartót ott találták a tetején. Vörösfeji gyufa volt benne. Ellenben az asztal mellett talált egy félben eltört gyufaszáznak fekete volt a gyújtó vége, de másrészt is, a gyufatartóban talált gyufaszára szegletes volt, míg a földön talált egy elégett és az egy eltört gyufaszára pedig sima; a miből az tűnt ki, hogy a tettes nem a gyufatartóban levő gyufát, hanem valószínűleg a saját gyufáját használta. A földön talált gyufaszálat az őrmester eltette és az asztal fiókját vették vizsgálat alá.

A fiókban össze-vissza hányva bevert minden. Az eladott ökrök ára: 700 korona ott volt hiány nélkül. A végrendeletet azonban, bár a gazdasszony egyre csak azt erősítette, hogy ott kell lenni, nem találták sehol. A többi butor, a sublót, a szekrény érintetlen volt. A cselédkönyvet se találták sehol, pedig a gazdasszony szerint, annak is az asztaliókban kellene lenni, mert az öreg ott tartotta.

Ezután az ablakdeszkát és az ablakot vette vizsgálat alá az őrmester.

Az ablakon semmiféle faszítés vagy törés nyomait nem lehetett felfedezni. A tettes pedig, mint az az ablak deszkáján jól látható apró nyers földdarabokból következtethető volt, ott jöhetett be és ott is távozott el. Erre mutattak az ablak mellett levő kanapén talált nyomok is, amelyeknek helyén szintén apró, nedves földrészecskéket találtak. A kanapé előtt a földön már egy nagyobb, mintegy 20 fillérsnyi nagyságu nedves, összenyomott földdarab került elő, amelyben az őrmester pár szem repczt és egy repczetok darabot fedezett fel. A leletet papírba csomagolta és eltette.

Ezután kívül, az ablak alját vették vizsgálat alá. Az ablak az utcára nyílt ugyan, de a házvégétől az

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perox alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Káspesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

A keleti pályaudvar csarnoka.

Indul a vonat.

Képek a keleti pálya udvarról.

utca melletti kerítésig még körülbelül két lépésnyi terület volt, mint az faluhelyen szokásos, virágokkal bevetve. E puha talajon semmiféle nyom nem volt látható, jeleül annak, hogy a tettes nyom itt a kerítésen, hanem máshol jöhetett be és a fal melletti kemény talajon ment az ablakig. Mert, hogy az ablakon át ment be a szobába és jött ki onnan, világosan mutatta az ablak alatti falpárkáción talált két nyom, és a faltövénel talált tenyérnyi nagyságú, valószínűleg a tettes csizmájáról, de formátlanaságánál fogva inkább bocskorról levált nedves földdarab, amelyben szintén repczemag és több repczetokdarab volt látható. Olyanforma volt ez a földdarab, mintba valamely repczetartón éjjeli harmatban, nedves talajon járt egyén lábellenjáról esett volna le.

Az őrmester jól ismerte a környéket s mindjárt eszébe jutott, hogy a K-i földesurnak egész T. alá benyúló birtokrészén volt repczevetés, a tettesnek tehát ezen a repczetartón kellett keresztül jönni s ott ragadt fel a bocskorán a nedves földdarab és a talp bajlásában egész a házig rajta maradt s ott is csak azért eshetett le, mert a fal párkányára lépve a általával együtt a bocskor is megfeszült s róla az összetaposás által megkeményedett és a sok giz-gaz által erősen összetapadt föld egydarabban levált. Eltette ezt is, a többi bűnjelhez.

Ezekután még az istállóban és az udvarban is szétnéztek, de a fáskamra, jobban mondva fészker előtt talált egy jókora akáczfadorogon kívül más említésre méltó tárgyat nem találtak. Ez a lot se tűnt volna fel az őrmester előtt, mert hiszen cselédembernek szokott ilyen fajta botja lenni, de mert az egész községben se lehetett találni egyetlen akáczfát, tehát akárkié volt is, másbannon, esetleg éppen K. községből hozhatta. A kocsis azonban nem ismerte magáénak, és a gazdasszony is azt állította, hogy ilyen botot a kocsiánál sohse látott — különben is a bot egyik végén, és az oldalgalyak levágásánál észlelhető volt, hogy nem régen, esetleg pár nap óta van használatban, mert a vágások helyei egész újak voltak és legkevésbé se voltak bepiszkolódva.

Mint hogy a botnak nem akadt gazdája, s mert éppen a fásfészker mellett találták, a honnan a tettes a baltát elvitte, valószínűnek látszott, hogy a tettes hagyta ott és a gyilkosság után megfedekezett róla vagy nem volt ideje elvinni. A bűnjel közé került ez is.

Bűnjel tehát már volt elég, csak tettest kellett hozzá keresni.

Igen ám, de a kocsis csak annyit ismert be, hogy a gyufatartó az övé, a vőtől kapta azt; s hogy előző napon az istállóban pipára gnyjtván, mivel éppen ingben volt, rágyujtás után zsebre nem tehetto, bát a polezra tette fel. Hogy onnan mikor és ki vette le, azt nem tudta megmondani, de batározottan állította, hogy attól kezdve nála nem volt. De kereken tagadta azt is, hogy a gyilkosságot ő követte volna el és, hogy a cseléd könyvet és végrendeletet elvitte volna. Utóbbira — mint állította — éppen semmi szüksége nem lehetett, mert semmiképen sem volt érdekelve az örökösödésnél.

Ekkorára megérkezett K.-ból a meggyilkolt lánya és veje is — szivettépő zokogással állott a leány apja hullája mellett a könyezett a vő is a lesujtó eset látára, majd szidni, átkozni kezdte a kocsiat, mert — szerinte — csakis az lehetett a gyilkos, nem más.

Fekete őrmester ez idő alatt a kiabiróval előfogatot rendeltetett, s mikor az megérkezett, csak annyit mondott a házbelieknek és esküdteknek, hogy a bullázob ne nyuljanak, míg az előjáróság által értesített törvényeszéki vizagálóbizottság meg nem érkezik s nagyobb biztonság okáért és a kocsis őrizetére egyik csendőrt ott is hagyta, maga pedig a másik csendőrrel kocsiira üle — mint mondá — a tettes keresésére indul és elbajtatott.

Az összegyűlt népség előtt különösenki tűnt fel az őrmester eljárása, sőt egyesek méltatlankodtak is, hogy a tettes itt van és mégis másfelé keresi.

Fekete őrmester egyenesen K.-ba a községbázára hajtattott s a biróhoz tért be.

Ez már tudta az esetet, de mert nem tudta azt, hogy a járőr éppen T.-ből jön, mint ujságot beszélte el nekik s megemlitette, hogy a meggyilkoltnak a veje kevéssel előbb ment el a feleségével T.-be.

Fekete őrmester megdöbbenést szinelve, haligatta végig a biró közlését s minden más megjegyzés nélkül egyenesen megkérdezte, hogy ki lehet a vő kocsisa és hogy magával vitte e F.-be.

— A Hudó János lakik nála, kérem — felelte a biró — s bizonyosan itthon hagyták, mert nem láttam a kocsin mikor velök beszéltem.

— De talán csak nem azt gyanusítja az őrmester úr? — folytatta tovább a biró — hiszen talpig becsületes ember az; korcsmába se igen jár, csak néhanéha, akkor sem szokott részegeskedni, csak éppen kuglizik.

— Látta már biró úr, mikor kuglizott? — kérdé az őrmester.

— Láttam bizony nem egyszer — felelte a biró — balkézzel dob, de oly ügyesen, hogy öröm nézni. Nem is igen szeretnek vele játszani, mert mindenkit megver.

— No! ha így áll a dolog, jöjjön velünk biró úr — szólalt meg Fekete őrmester, akit a balkezes szó említése igazán meglepett — szeretnék a Jánossal beszélni. S azzal el is indultak.

Hudó Jánost az udvaron találták. S bár csütörtöki nap volt, egészen tiszta ing volt rajta. Igen meglepte a járőr megjelenése, de azért tisztességtudóan köszöntötte őket s mindjárt a gyilkossági esettel hozakodott elő, és megjegyezte, hogy gazdája feleségétől éppen odamentek. Látszott azonban rajta, hogy a beszéd nebezére esik és szeretne tulesni a társalgáson hamarosan.

— Nem a magáé ez a bot János? — kérdé az őrmester a csendőtől átvett botot felmutatva.

— De az enyém . . . azaz hogy nekem is ilyen van! — felelte a János, elharapva a hirtelen kiejtett szót — de az enyém bent van az istállóban — keresni is indult mindjárt, de bizony nem került az elő, pedig mindent tüvé tett érte.

— Ne keresse azt, János, hiszen ez a maga botja, ott felejtette az éjjel az öreg Babulik fásfészere mellett! — szolt az őrmester erélyesen a reszkető legényre — inkább adja elő azt az inget, amit ma levettél és azt a cselédkönyvet, meg a végrendeletet, a miket az öreg Babulik asztalából ellopott! folytatta tovább.

— Ha már mindent tud az őrmester úr! hát eladom! — szolt elkecserevedve a legény. Hancm akkor

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!
Minden esendő, 11 óráig, ékszer, gramofon vagy bármily más czikkkel a k. vásárolni. Nálam következők bevezetési: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 120 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felett egyezség szerint. Az orákokat 10 évi jótállás, feltétlen tisztességes kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabbal 10 nagydupla lemezzel, 100 (tűrel), portámentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen báziloz jönek, mintán évi bérletjegyem van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórás és műöltvös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

A keleti pályaudvar érkezési oldala.]

Megérkezett a vonat.

Képek a keleti pályaudvarról.

szenvedjen ám más is, mert nem a magam kezdeményezéséből tettem, a mit tettem, hanem a gazdám bujtott fel rá és 700 koronát ígért, ha az öregot agyonütöm! — kesergett tovább a legény, miközben a jászol alól az alomból előszedegette vérrel öszefecskendezett inget, a cselédkönyvet és a végrendeletet.

— Hát az öreg kocsisának a gyufatartója hogy került magához? — kérde az örmester az elkeseredett legényt.

— A gazdám adta ide az este, ő hozta el, az istőlől, mikor tegnap az öreg gazdától eljött! — volt a válasz. A gazdám nyitotta ki az ablakot is. És ő oktatott ki arra is, hogy a gyufatartót hagyjam ott, a kocsis cselédkönyvét pedig hozzam el — folytatta a beismerést tovább. A végrendeletet is csak azért nem vette át ma reggel, mert mire bazajöttem, az asszony is ébren volt.

Ezután már kevés dolga volt az örmesternek. A vő, a felbujtó, a bizonyítékok láttára és kocsisa beismerésének hallatára, töredelmes vallomást tett, beismert mindent úgy, a mint a kocsisa elmondta; azzal indokolván meg tettét, hogy rendkívül bántotta őt az apósa ama végrendeleti intézkedése, hogy a vagyon nagyobb részének haszonélvezetét a gazdasszonyára hagyta.

Így szabadult meg a súlyos vád alól az öreg kocsisa, akit Fekete örmester T.-re való visszaérkezésük után azonnal szabadon is bocsátott. — A vőt és kocsisát pedig az illetékes kir. ügyészséghez kísérte be.

A mint látjuk, a jelen esetben az alapos bűlles és helyszini szemle s az ott talált bűnjelekből és az elvitt tárgyakból levont következtetések észszerű egybevetése vezette Fekete örmestert az oly szépen és oly rövid idő alatt kiderített szép eredményre, hogy mire a vizsgálóbizottság kiérkezett, ő már teljes eredménnyel számolbatott be, a mennyiben a teljes beismerésben levő tetteseket, a bizonyítékul beszerzett bűnjelekkel együtt átadhatta és megszabadíthatott egy — úgy szólván a legalaposabb gyanu alatt állott — egyént a súlyos vád és következményei alól.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Hogyan vadásztak a régi egyiptomiak.

Nem volt még nép, hol az állattisztelet oly magas fokon állott, mint a régi egyiptomiaknál, így természetesen, hogy a vadászat náluk meglehetősen szűk térre szorított. De a szent állatok vidékenkint mások és mások voltak, így aztán, míg pl. egyik helyen halálbüntetés nélkül nem lehetett megölni a krokodilt, a másikon valóságos hajtóvadászatokat rendeztek ellene.

Az állattisztelet eredetéről *Diodor* érdekesen ír művében. Szerinte az egyiptomiak hadseregében rettenetes rendetlenség uralkodott, mely miatt sokat kikaptak szomszédaiktól. Elbatározta egyszer, hogy állatképeket készítenek s mindegyik dandár más állatképet kap megkülönböztetésül. Az eredmény jó volt, a legteljesebb rend uralkodott ettől fogva a hadseregben, miért is törvényt alkottak, hogy azon állatokat, melynek védelme alatt állanak dandáraik, megölni nem szabad, sőt mindenki ápolni és tisztelni tartozik őket. Más elbeszélése szerint az állatkultusz eredete még régebbre vibető vissza: Midőn az emberek állati állapotukból kivetkőztek s társas lényekké váltak, kezdetben roppant sokat harcoltak egymással és a győzők a leverteket felfalták. A gyengébb elemek ekkor szükségesnek vélték, hogy csoport-

tokba álljanak valamely ismertetőjel alatt. Később mindig több ilyen csoport alakult; ismertetőjeleik állatképek voltak. Minden csapat csak a maga állatját volt köteles tisztelni és óvni.

Nagyon is érthető, hogy ily körülmények közt a vadászat valami szerfölött nem virágzott. Igen kevés vadászatot ábrázoló egyiptomi kép maradt ránk; krokodilvadászatot ábrázoló egy sem. Vegyük hozzá, hogy Egyiptom állatvilága épen nem mondható gazdagnak.

A szent állatok ápolására külön férfiak és nők voltak rendelve. Az ápolás módja meg volt szabva. Ha valaki akarattal megölt egy szent állatot, halállal lakolt, ha akaratlanul ölt, büntetését a papok szabták ki. Az ibisz vagy ölyv megölése, bármiként történt is, halált vont maga után. Az egyiptomiak házaikban seregeesen tartottak ilyen szent állatokat s házi istenek gyanánt tisztelték őket.

Azért az egyiptomiak nagy kedvvel vadászatnak a megengedett állatokra, úgymint a nyúlra, rókára, zergére, hiénára, bivalyra és oroszlánra. A vadállatokat kis korukban elfogták, megzelidítették. Előszeretettel tartottak bázaiknál megzelidített majmokat és oroszlánokat.

Nyilakkal vadásztak, a sebzett vadakat kocsikon üldözték, esetleg agarakkal. Elterjedtségnek örvendett a hálóval való vadászat, mikor is az elfogott állatokat bekerített helyre hajtották. A vizilovat caónakokról, bárkákról támadták meg. A hiénának tört állítottak, a bivalyt és zergát hurokkal fogták. Az agarászat különösen kedves mulatságuk volt. Sok nyulat kerítették kézre agarak segítségével.

A madaraszatot igen kedvelték az egyiptomiak. Fából való sasok kis kézfegyvereik voltak ügyes szerkezettel, melyekkel leütötték a madarakat. A vizekre halót terítettek ki, melyet, reá szállván valamely madár, hirtelen összehoztak. A hálóba persze mindig csalétket tettek. Mezőiken madárcafpdákat állítottak fel. Ezek közepén is csalétket helyeztek el, mint néhány képmaradvány bizonyítja a beni-i baszszani sirokban.

A vadak ritkaságának oka az erdők biánytalansága volt. Az erdők legnagyobb részét kiirtották, mert hasznosabbaknak bizonyultak a szántóföldek. Az építkezésekhez szüksége a fát külföldről is megkapták. Különben a Nilus évenkénti áradása, mely Egyiptomot úgy szólván teljesen víz alá borította, sem kedvezett az erdőségek kelutkezésének.

KÉPEINKHEZ.

Képek a keleti pályaudvarról.

Még száz esztendeje sincs, mikor nemcsak itt nálunk, hanem más országokban is nagyot nevettek az emberek arra a birre, hogy Stephenson angol mérnök a gőzvasutat feltalálta. Sőt Angolországban, a hol ez az első vasut megindult — egykoru írók szerint — még a szemtanuk nagyobb része se jósolt ennek a találmánynak valami hosszú és fényes jövőt. Ez történt 1825-ben. Ma már a technika terén való egy-egy újabb felfedezés, alig két-három év alatt, majdnem az egész világon ismertté lesz.

A vasut feltalálása idejében azonban minden oly lassan haladt, hogy az első magyar gőzvasut csak 1846-ban, tehát több mint husz év mulva a feltalálás után készült el. Ez volt a pest-váci vasut. S ime 63 év alatt, de különösen az utóbbi két-három évtized során, oly rohamosan haladt a vasutépítés nálunk, hogy míg

a pest-vidéki vasut megnyitásakor összesen nyolcz volt a közlekedő vonatok száma és az összes hazai vasutak hossza még 1848-ban is csak 174 kilométert tett ki, ma 24 óránként 1030 vonat közlekedik Magyarországon, vasuti hálózatunk hossza pedig meghaladja a tizenhétezer kilométert.

Természetes, hogy vasutaink főgőcspontja Budapest. Innen indul ki és itt összpontosul úgyszólván egész vasuti hálózatunk összfozgalma.

Ma, a helyiérdekű vasutvonalak állomásait leszámítva, három személypályaudvar van Budapesten: a nyugoti, a keleti és a déli pályaudvar s még így is alig képesek a rendkívüli forgalmat lebonyolítani. Hogy mily nagy ez a forgalom, abból is következtethető, hogy csak magából a keleti pályaudvarból, naponként reggel hat órától éjjel tizenegy óráig majdnem száz vonat indul ki s ugyanannyi érkezik oda be.

Alig van olvasóink közt olyan, a ki valaha a budapesti keleti pályaudvaron meg ne fordult volna és ne látta volna azt az óriási, lőtófutó sokaságot, azt a rendkívüli nagyszámú nyüzsző-golygó tömeget, a mely naponta ott megfordul. A jelen számunkban közreadott képeket nem is ennek ismertetésére, hanem azon alkalmából közöljük, hogy a keleti pályaudvar, a székesfőváros eme monumentális épülete, most érte meg felépítésének buszonötödik évfordulóját.

HIREK.

Agyonlőtt csendőr. Egy szűkszavú távirat közlése szerint, Szabó Balázs, iharosberényi őrsbeli csendőr, november 7-én, hajnali két órakor, egy eddig ismeretlen orrvadász által agyonlötvetett. Részletek hiányoznak.

Halálos kimenetelű szökési kísérlet. Az alsófehérmegyei Tótfaludon, október 30-án délelőtt, a metesdi őrsnek Becsán Simon cz. őrsvezető és Sándor Péter csendőrből állott járőre által, lopás büntetéseért elfogott Bolka Tógyer, tótfaludi illetőségű, 18 éves suhancz, a község határában kísérés közben, szökési szándékkal, a járőr elől, egy magas partról az Ompoly folyóba ugrott. Bolka a merész vállalkozásáért azonban életével fizetett, mert egy, a folyóból kiálló cölöpre esett és agyonzúzta magát.

Fegyveres csavargó. Ivanov Zsiván, mozsori illetőségű egyén, Macedoniából, a hol hir szerint egy rahlóbanda tagja volt, nemrégén egy szuronyos fegyverrel, karddal, forgópisztolylyal és 500 drb. élestölténnyel felszerelve visszatért és november 2-án éjjel, a titeli határban fekvő Hesz tanyán Oberst Ferencz bérest agyonlötötte. A felfegyverezett haramia, a gylkosság elkövetése után, a Sajkaalak és Dunagárdony közötti dunamenti erdőbe menekült, a hol most Incze Gábor őrmester, titeli őrsparancsnok, hat csendőrral nyomozza.

Fogolyszabadítási kísérlet. Gurbudán József cz. őrsvezető és Acsai József csendőrből állott erdői őrsbeli járőr, október 31-én este hét órakor, a szalmármegyei Oláhgyűrűs községben Szilágyi Dániel, Koszta János és Koszta György. sulyos testi sértéssel terhelt és kikerdezés alkalmával a járőrnek ellenszegült, oláhgyűrűsi lakosokat elfogta. Járőr az elfogottakat az őrsállomás felé kísérte, miközben Oláhgyűrűs községtől egy klm. távolságban, Kojcza Flóra, oláhgyűrűsi lakos a járőr elé állva, attól Szilágyi Dániel szabadonbocsátását követelte és eközben Acsai csendőr fegyverét megragadva

azt ismételt felhívás után sem eresztette el. Gurbudán cz. őrsvezető ekkor járőrtársa védelmére, Kojcza ellen egy szuronydöfést intézett s azt derékon szurva sulyosan megsebesítette. Kojczát a járőr az első segély után az erdői kórházba szállíttatta, az elfogottakat pedig az erdői kir. járásbírósnak adta át.

Czigányok garázdálkodása. A pestmegyei Hajós községben, október 28-án éjjel kóbor cigányok háromrendbeli betörést követtek el. A többek között az ottani postahivatalba is betörték s onnan 424 K 62 fillért elloptak. Az ismeretlen irányban menekült cigányok kézrekerítése iránt széleskörű intézkedés tétetett.

Nemesség igazolása. A m. kir. belügyminiszter a folyó évi október hó 4-én kelt 118.428/1-a. számú rendeletével Dezső Sándor IV. számú csendőrkerületbeli hadapród régi nemességét igazolta.

KÜLÖNFÉLÉK

Hogy él az afrikai nő? Egy német hittérítő könyvet írt az afrikai nő életmódjáról. Szerinte az afrikai néger törzsek asszonya, nevezetesen a togói nő, abban különbözik a többi vad népfaj asszonyától, hogy náluk nemesek a fiú-, de a leány-gyermek születését is a legnagyobb örömmel köszönik, tehát a nőt nem tartják alsóbbrendű lénynek. Gyermeküket gondosan ápolják és nevelik. A serdültebb leányok kötényt viselnek. Keblüket gyöngyökkel ékesített könnyű vékony ruhadarab fedi, a mely a kart és a vállat teljesen csupaszon hagyja. Mint a művelt nemzeteknél, úgy az afrikai népfajoknál is korán kifejlődik a leányokban a bajlandóság arra, hogy a háztartási teendőkben anyjukban segítkezzenek. A merre csak elhatolt azokon a vidékeken a civilizáció, sehol sem tudják rávenni a már keresztény hitre tért négereket sem, hogy leányaikat a tanyai iskolába küldjék. Az anyák jó háziasszonyokat nevelnek belőlük és ez nekik teljesen elég. A leggyeszerűbb és legszerényebb háztartás is sok munkát ad a nőnek. Naponként söpörnie kell az udvaron, a szobában, a konyhában és a ház tájékán. Maga gondoskodik a főzéshez szükséges tűzifa és víz beszerzéséről. A hol több fölserdült leány van a háznál, ott a nők segítenek a férfiaknak a mezei munkában. Kora hajnalban talpon vannak, magukhoz vesznek mindent, a mi a főzéshez kell és kimennek a szántóföldekre. A forró napsütés ellen kendőt vesznek a fejükre. Azt több rétre összehajtogatják, úgy hogy teljesen kibontva oltalmat nyújt az esőzés ellen is. A hét minden második napján vásár van a nagyobb községekben, a melyre minden háziasszony ellátogat bevásárlás végett. Mivel a legtöbbször odahaza háziipari cikkek készítésével is foglalkozik, a vásárláshoz szükséges pénzt könnyen meg tudjuk keresni. Az afrikaiak életét ezeken a vásárokon ismerhetjük meg legjobban. Rendesen késő estig tartanak és a vásárolók nagyrezen éjszaka vetődik haza. Ha az égboltozaton megjelenik az első csillag, sietve szedi össze minden asszony a sátorfáját, mert a batóság úgy rendelkezett, hogy azoknak az asszonyoknak, a kik legutoljára végzik el dolgukat, össze kell söpörni a vásártérlet. És ettől a kellemtelen munkától mindenki szeret megszabadulni.

Házi kigyó. Brazília némely vidékén, a hol sok a patkány, egy kigyót, az úgynevezett „giboia”-t használják azok irtására, a mely ott épen olyan közönséges háziállat mint nálunk a macska. A házi kigyó az óriás kigyó, a bon-constrictor rokona, karvastagságú és 3—4 méter hosszú. Az embert nem bántja, csak a kisebb álla-

tokat öli. Rio de Janeiro, Pernambuco és Bahia piacain 4-5 koronával árulják darabját. Nappal lustan fekszik a báz valamelyik csendes belyén, de alig hogy besötétedik, ébredni kezd és vadászni indul a báz körül. Gyorsan és nesztelenül csúszik tovább és villámgyorsasággal veti magát a patkányokra, melyeknek össze-töri a nyakgerinczét. Az apró állatokat csak megöli, de meg nem eszi. A mely házban egyszer megszokott, onnan már nem igen megy el és patkányirtó tulaj-donsága miatt igazi kincse a ház tulajdonosának.

Időjárás-változások. Gyakran hangoztatott nézet, hogy az időjárás és a böméréskleti viszonyok napjaik-ban egészen mások, mint még néhány évvel ezelőtt és különösen akkor hallani ilyesféle véleményeket, ha az időjárásban bizonyos rendellenességek mutatkoznak, vagyis, ha a tél meleg, a tavasz hideg, a nyár nedves vagy az ősztikkasztó. A nem szakértő megfigyelőre az ilyen jelenségek természetesen nem is gyakorolhatnak más benyomást, mint azt, hogy itt olyan időjárásai rend-ellenességekkel áll szemben, a melyeknek mélyebben fekvő okaik vannak és a melyek, gyakoriságuk után következtetve, hovatovább állandósulnak. Ám ez csak a nem szakértő megfigyelése. A tudósok megfigyelései nem egy-két é i időszakra vonatkoznak, hanem néhány évszázadra és az ilyen megfigyelésekből, mint legutóbb John Moore angol tudós vizsgálódásaiból is, az tűnik ki, hogy az időjárásai viszonyok régente is ugyanilyenek voltak és hogy legesekélyebb ok sincs aggodalomra a miatt, hogy talán már a közel jövőben valami súlyos vesze-delem fenyeget. Az évi átlag időjárás ma is ugyanaz, mint 600 évvel ezelőtt és egyelőre nincsen ok annak a föltevésére, hogy a közelebbi évtizedekben változás áll elő. Moore tanár, a ki erre vonatkozólag egy angol folyóiratban igen érdekes cikket írt, egymás mellé helyezi a 17. és 19. század valamennyi évi átlagos időjárásai adatait és az összehasonlításból megállapítja, hogy a 17. században az időjárás ép olyan változó volt, mint most. Moore továbbá kimutatja, hogy az öt évi időközök átlagos időjárásában már alig van kü-lönbség, mivel az egyik évben mutatkozó rendellenessé-geket a másik évben mutatkozó nagy szabályosság ellensúlyozza. Öt évnél nagyobb időközök átlagos idő-járása természetesen még ennél is kisebb különbségeket tüntet fel.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéz-iratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esethen válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelen-tőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködé-seknek eleje vétsésk. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

P. A. csendőr Borcsa. Ilyen intézetet nem ismerünk; de Bu-dapestben nagyon sok kótszerész van; többek között a «Salvator kótszergyár, sebészeti, gumiárunk és betegápolási cikkek; VI. ker. Nagymező utca 4 sz.

Főleki őrsvezető Brassó. Az országgyűlési képviselőnek 4800 kor.; a miniszternek 24,000 kor.; a miniszterelnöknek 40,000 kor. évi törzsfizetése van.

T. A. csendőr. Igényjogosult altiszttel lett betöltve.

N. M. cz. őrató Budapest. Helytelenül értelmezte a vonatkozó rendeletet. Nincs elzárva előlük az előléptetés.

F. B. Egyik-másik kerületnél van; hogy éppen annál-e, azt nem tudhatjuk.

Kadár Péter nyug. őrsvezető. 1. Bármikor lép is vissza, illetékeit csorbítatlanul megkapja. 2. Már felvett nyugdíját visszatéríteni nem kell.

K. V. csendőr Baczkamadaras. Ha megvette, tulajdonába ment át, ami bennünket egyáltalán nem érdekel. A sorsjegyet nem írjuk át.

Gondolkodó. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

Érdeklődő. 1. Jövendőki kihágást követ el. 2. Az őrsparancs-nok tartozik arról gondoskodni, mert megkapja az átalányt reá még akkor is, ha szabadságon van is. 3. Az őrs kötelessége, mert az nem a szárnyirodához, hanem a laktanyához tartozik s az őrs veszi fel a laktanyatisztogatási átalányt. 4. Szolgálati ügy.

M. őrmester Dombegyház. Nyujtsen be felebbezést az adó-felügyelőséghez.

XXX. l. Pótszárny útján. 2. Olvassa át a napilapok hirde-tési rovatait; vannak czégek, a melyek veszik, de oly olcsó ár-ban, hogy alig fizelik meg a portót.

Hegyesfalom. Az üvegek és palaczkok hitelesítési bélyege: egy körbe foglalt magyar korona, mellette a mértékhitelcsítő hivatal száma.

M. J. ca. cz. őrató. Mártonfalva. 1. Parasztfogás s egyben cea-lás. 2. A százados czime «tisztes». Hogy a járásőrmester ne-jét a «nagyságos asszony» czim megilleti-e, annak megállapítá-sát ezek után Őnre bizzuk. 3. Szolgálati ügy. 4. Semmiféle czimen.

H. J. őrsvezető Mór. A cz. őrmesterré történt előléptetés az asszony czimén mit sem változtat.

1877. Még nem érkezett be.

P. T. csendőr Nagysomkut. Olvassa el lapunk mult évi 11. számában E. J. és f. évi 5. számában M. jelige alatt adott vá-laszunkat. Minden rendes embernek rendes az életmódja; nosü-leéről még ne álmodják.

K. csendőr. Nem fogatosítható.

S. J. A bihartordai önkéntes tűzoltó egyesület alapszabályait nem ismerván, kérdésére nem válaszolhatunk.

T. A. Nincs igényük.

S. őrsvezető Szekszárd. Gróf Battyány Zeigmond; lakik Buda-pesten a Hungária szállodában. Vidéki lakása: Csendlak, a. p. Ferencfalva.

Érdeklődő Beszterce. Nálunk még arról szó nincs. Forasa, hogy Önök gyakran oly dolgokról vannak jól informálva, a mely-lyekről ez érdekelt irányadó körök mitsem tudnak.

D. J. Aki önnek ezt mondta tévedett; mert a vonatkozó belügyministeri rendelet minden kerületnek ki lett adva.

Akácza. Nincs követelni valója.

Sz. l. őrmester Máramarosziget. 1. és 2. A vonatkozó minis-teri rendelet világosan intézkedik. 3. Még annyira nem tartunk.

E. őrmester Stonfa. A mezőrendőri törvény 93. §-a szerint kihágást követ el az, a ki másnak földtől el nem választott ter-méket jogosulatlanul teszeti, levágja, vagy ellopja, anonyiban a dolog értéke a 60 koronát meg nem haladja, ha csak az eset a btk. 336 §-a alapján büntetett nem képez. A btk. 421. §-a pedig a földtől el nem választott termék felhasználású minősítéi vétségnek. Ezen vétség fogalma alá tartozik tehát azon eset, melyben a gulya, vagy nyáj tulajdonosa, vagy pásztora gulyá-jával, vagy nyájával másnak mezejét, vagy legelőjét megszállva, azt lesten, tudva, hogy erre jogosítva nincs Aunak eldöntésénél te-bát, vajjon a függő termékeknek a jogosulttól való jogtalan elvonása lopás, vagy a 421. §-ban körülírt vétséget képezi-e, azon körülmény határoz, vajjon a termékek elválasztása által állott-e elő ingó dolog vagy sem. E szerint lopást követ el, ki az idegen rétről a füvet lekaszálja és elhordja; ki ellenben a füvet marháival legelteti, a 421. §-ban megjelölt vétséget követi el. Megkivántatik, hogy a kár öt forintot túlhaladjon, mert ellen-kező esetben a eszelekmény rendőri kihágást képez. (A Coria által 1883 december 31-én 29. sz. a hozott teljes ülési dönt-vénye) Helytelen volt tehát a leírt esetet a járásbírószághoz fel-jelenteni.

HIVATALOS RÉSZ.

Örsáthelyezés.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület győri szárnyának területén, a hajmáskéri örs, 1909 okt. 25-én, Almádiha helyezettett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Előléptettek:

1909 november hó 1-ével:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Szalai Mihály, Mibály János, Bognár Izidor, Imre Zeigmond, Csölle Péter, Simon János II. és Simánszki Ádám örsvezetők, *czimzetes örmesterekké*;

Szabó Béla, Szeidl József, Töke Lajos és Koletár András cz. örsvezetők, *örsvezetők ké*;

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

Antal Vincze, Szabó Károly, Kovács István II., Kakas Sándor, Markó Kálmán, Futák Bertalan, Balog Gyula I., Fitos József, Párizs István, Sebény Bertalan, Nekanovics Simon, Skandera János, Hajdu György, Rác Mihály, Hilák Ferencz, Németh Alajos, Fehér Gyula, Nemez Ágoston, Novák István, Cziglán János, Kmety József és Gubás József csendőrök, *csendőr cz. örsvezetők ké*.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Juhász András, Ludányi József járásörmesterek 1909 október 6-án és Paulik János járásörmester 1909 október 7-én, Gálik Tamás törzsörmester 1909 okt. 23-án, Hegyi Jakab járásörmester 1909 okt. 26-án.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Imre Dénes járásörmester 1909 október 1-én.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Bagyó Antal, Rebreán Péter cz. örmesterek, Bíró György örsvezető, Kovács Zeigmond cz. örsvezető és Hideg Márton csendőr cz. örsvezető 1909 okt. 19-én, Benedek József csendőr czimz. örsvezető 1909 október 20-án.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Zupkó Lajos és Farkas József cz. örm. 1909 okt. 5-én, Keresztély Domokos, Huszár József, Balogh Sán-

dor és Szabó Gábor cz. örm., Tóth György, Merkovszky András, Szabó József IV., Balla Mihály, Bíró István, Czigler László, Péterfi Péter és Pályi Sándor cz. örsv., Komlósi József, Lajtos Vendel és Gróza János csendőr cz. örsv. 1909 okt. 6-án, Nyikus Mihály cz. örsv. 1909 okt. 7-én, Soós János cz. örsv. 1909 okt. 23-án, Winkler Károly és Tusa Géza czimz. örmesterek 1909 okt. 28-án.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Dán Ferencz cz. örm. 1909 okt. 5-én, Buchta István, Hübne Vilmos, Baronits József és Kulcsár József cz. örm., Hári József II. és Janek József örsv., Kubik János, Madarász Dávid, Gicz Elek és Sámuel János csendőr cz. örsv. 1909 okt. 6-án, Márkus József czimz. örm. és Figler András örsv. 1909 okt. 7-én, Farkas István III. örsvezető 1909 október 28-án.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Ferencz Lajos cz. örm., Segesvári József örsv., Jakab Miklós czimz. örsv., Kürtös Jeremiás és Feleki Miklós csend. cz. örsv. 1909 okt. 6-án.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szücs Sándor cz. örm., Dobos Illés cz. örsv. és Sohajda Manó csendőr cz. örsv. 1909 okt. 5-én, Gincsey György örsv., Balk Gábor, Terebesi István és Singer András cz. örsv. 1909 okt. 6-án, Bodó Ferencz, Vincze Béla örsv. és Duj János cz. örsv. 1909 október hó 7-én.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur a folyó évi szeptember hó 3-án kelt 110,837/V-b. számú rendeletével, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományába tartozó Huber Ferencz törzsörmesternek hosszas csendőrségi szolgálata alatt, különböző alkalmazásokban tanúsított kiváló buzgósága, kötelességhü, lelkiismeretes és eredményes működéseért, 400 korona pénzzutalmat adományozott.

Életmentési jutalomdíj.

A m. kir. belügyminiszter ur a folyó évi szeptember 25-én kelt 80,740/V-a. számú rendeletével, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományába tartozó Paska Sándor csendőr cz. örsvezetőnek, egy ember életének a tűzhaláltól való megmentéséért, 50 korona életmentési jutalomdíjat adományozott.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Négyesi Gyula, Fűzes András, Boldizsár János, Gál Sándor, Gergely Gyula, Rozor Benjamin, Ábrám Áron, Oliás János és Aczél Antal, továbbá

Van szerencsém szíves figyelmét felhívni gyógyszeriarám alatt felsorolt és kiadott készítményeire.
Hercegnő-krém a legjobb kés- és arcszínnyitó kenőcs pár napi használat után szépítő, májra, pórszínnyitót elmulaszt. A barna arcabőrű bőrfőrről teszi. Egy doboz ára 1 K. **Hercegnő-szappan**. Igén finom illatú teljesen ártalmatlan szappan. 1 db ára 80 fillér. **Hercegnő fogvász.** Igén kellemes zamatoú száj- és fogvász. pár cseppet véve egy pohár vízre, a száj és fogak ápolásához nélkülözhetetlen. Egy üveg ára 70 fillér. **Hercegnő körömvirág** folyadék. 3 nap alatt a legdurvább kezűt a puhává, bárszínnyitává teszi, a felrepedezett kezűt 1-2-szeri bekendő után meggyógyítja. 1 üveg ára 60 fillér. **Haj- és bajuszfestő** folyadék. Egy teljesen biztonságos szar és haj-, bajusz-, vagy szakáll-festésre. A megfestett haj vagy bajusz a legrosszabb mosásig sem változtatja színét. Egy adag 2 üveg ára 4 K. **Cocain** fog-

csoppok. A legherecsbb fogfájást azonnal megszünteti. 1 üveg ára 70 f. **Paggybalzsam**. Egy párszori bekendőre a legfájdalmasabb fagyásanatot és elmulasztja. 1 üveg ára 1 K. **Csola** mell- és tüdő-tör. Kíváncs, rekedtség, nehézlégzés ellen. Egy felvétel, mint gyermeknek igen ajánható. 1 doboz ára 40 f. **Tyukzemirtő** tapasz. Biztos hatáson szer tyukzem és bőrkeményedés ellen, alkalmazás, igen kényelmes, mert finom bárszínnyitóra van felkenve. 1 boríték 30 fillér. **Szabad-ságrögmű** szesze. A legherecsbb szagrögműt és azonnal megszünteti. Összetételbe hasonlít a Miracofinhez. 1 üveg ára 70 fillér. **Szabad-ság migrögmű** pasztilla. Biztos hatáson szer fejfájás ellen, azonnal megszünteti lármindő fájdalomat. u. m. fog, fül, derék vagy láb hasogatást. 1 üveg csé 20 db 1 kor. 20 fill.

ESZTERGÁN BÉLA Szabad-ság gyógyszerárca, Bpest, VI. Hangárca ut 87.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Péter László, Lakatos Ferencz, P. Tóth János, Győrvári Sándor, Balassa Sándor, Utasi Gábor, Hurczán Miklós, Török Sándor, Nagy Imre, Csizmás Páskál, Vigh János, Csapó Ferencz, Kolozsvári Lajos, Martyn Tivadar, Gogán János, M. Szilágyi Sándor, Takács Mihály, Vincze Lajos, Petró József, Osán Pál, Koszorus Mihály, Száva György és Papp János csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Németh Mézes örv., Kiss Máriaival, 1909 okt. 10-én, Kunágotán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Pál Mihály cz. örv., Gulyás Máriaival, 1909 szept. 26-án, Tápisápon.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Szkurka János csendőr cz. örsvezető, Munteán Irén Amáliával, 1909 okt. 16-án, Gácsan.

Höbne Vilmos cz. örm., Kovács Annával, 1909 szept. 27-én, Garamkövesden.

Vass Ferencz cz. örv., Kőszegi Saroltával, 1909 okt. 14-én, Bazinban.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Billes János örm., Gáspár Zeuzsannával, 1909 okt. 2-án, Prázmáron.

Szakács Mézes cz. örm., Győrfi Zeuzsannával 1909 szept. 18-án, Székelykeresztúron.

László Lajos cz. örv., Imre Bertával, 1909 szept. 30-án, Szépvízen.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Szikora István örv., Szabó Károlinával, 1909 szept. 26-án, Nagykállón.

Kánya János örv., Üveges Veronkával, 1909 okt. 9-én, Hoeszupályiban.

PÁLYÁZATOK.

Egy irodatiszti állás a nagyenyedi pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Pénzügyi irodatiszti vizsga. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a nagyenyedi pénzügyigazgatósághoz 1909. évi december hó 1-ig.

Egy irtóki állás Temes vármegye vereszi és vingai járásánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 480, illetőleg 320 korona. Négy középiszkolai osztály. Temes vármegye főispánjához címzett kérvények Temes vármegye alispánjához 1909. évi nov. hó 30-ig.

Egy irtóki állás a felsővisi kir. járásbíróaságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. 6 havi próbaszolgálat. Négy középiszkolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a máramaros-szigeti kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi november hó 26-ig.

Egy irtóki állás a csikszereclai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a csikszereclai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi november hó 24-ig.

Két közfegyőri állás a márianosztrai kir. orsz. letartóztatási intézetnél. Kezdő fizetés 600 korona. Természetbeni lakás és részben egyenruha. 84 dekagramm napi kenyérjárandóság. Magyar nyelv szóban és írásban. Gazdasági szolgálatot igazoló bizonyítvány. Nős állapot. A kinevezendő köteleessége lesz mezőgazdasági (béresi) teendőket végezni. Kérvények a márianosztrai kir. orsz. letartóztatási intézet igazgatóságához 1909. évi december hó 1-ig.

Egy hivatalozolgai állás az alsólabasi adóhivatalnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapestvidéki pénzügyigazgatósághoz 1909. évi november hó 25-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti kir. magyar tudományegyetem II. számú klinikájánál. Kezdőfizetés 700 korona. Ruhailletmény 100 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. A számolás elemeiben való jártasság. Az asztalos mesterségben való jártasság. Próbaszolgálat. A Rector Magnificushoz címzett kérvények az egyetem rectori hivatalához 1909. évi november hó 2-ig.

Egy hivatalozolgai állás az ökörmezői kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a máramaros-szigeti pénzügyigazgatósághoz 1909. évi november hó 21-ig nyújtandók be.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... *Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.* ...

Szíves tudomásul, hogy Honv. miniszter ur önagyméltósága által legújabbán kiadott körrendelet szerinti Közgazdálkodási pótllékban jelzett összes nyomtatványok és könyvek, teljesen a hivatalos minták és utasítás értelmében készítve füzetekben valamint külön ívekben is, raktárunkon már készen kaphatók. Kérjük b. rendeléseiket.